

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

ปริญญานิพนธ์

ของ

รัตนา จีวแหลม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

กุมภาพันธ์ 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

บทคัดย่อ
ของ
รัตนา จีวแหลม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
กุมภาพันธ์ 2546

รัตนา จีวแหลม . (2546). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ , รองศาสตราจารย์
ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการ
ปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ
กลุ่มรัตนโกสินทร์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น
ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน, ด้านมนุษยสัมพันธ์, ด้านคุณธรรมจริยธรรม, ด้าน
สุขภาพกาย, ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเอง โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ผู้ปกครองมีทัศนะอยู่ในระดับ
มากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต,คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน,
คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์,คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม,คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเองและ
คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย

2. ผู้ปกครอง เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของครูปฐมวัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF PRESCHOOL AS PERCEIVED BY
PARENTS OF THE DEMONSTRATION SCHOOL RAJABHAT INSTITUTE

AN ABSTRACT
BY
RATANA NGEWLAEM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
February 2003

Ratana Ngewlaem . (2003). *The Desirable Characteristics of Preschool Teachers as Perceived by Parents of the Demonstration School (Rajabhat Institute)*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Dr. Sirimar Pinyoanuntapong, Assoc. Prof. Dr. Booncherd Pinyoanuntapong.

The objectives of this research was to examine and compare the actual and desirable characteristics concerning Teaching Process, Human Relation, Moral and Ethics, Physical and Mental Health, and Self-Development of preschool teachers in the opinions of the parents of kindergarten demonstration schools in Rattanakosin group, Rajabhat Institute.

The sample consisted of 206 preschool parents form two demonstration schools in Rattanakosin group Rajabhat Insitute. The research instrument employed was a rating scales questionnaire developed by the researcher. The Chronbach' s alpha coefficient of the questionnaire was 0.89 indicated that the questionnaire could be used as a reliable instrument. The statistics used in this research were Frequency, Percentage, Means, Standard Deviation, and t-test.

The research findings were as follows :

1. Desirable characteristics of preschool teachers according to educational reform
Of parents of Kindergarten demonstration schools were found at high level in all aspects , which were teaching process , human relation , moral and ethics , self – development and physical and mental health respectively.
2. Parent 's desiable characterisfics of preschool teachers classified by sex , level of education and occupation no significant difference while statisfical significant different at the .05 level was found on age.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

ของ
นางรัตนา จีวแหลม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประภฤติ พูลพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละอ ชุตินกร รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิชัย อาจารย์ชาญวิทย์ จรัสสุทธิศรี ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู-อาจารย์และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิตอนุบาล ละอออุทิศสถาบันราชภัฏสวนดุสิตและโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความรัก ความเมตตาทั้งความรู้สึกที่อบอุ่นต่อผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณ อาจารย์ฉัตรชัย วงศ์ศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกกร บุญยะภินิษฐ์ อาจารย์ประนอม ทรงสอาด อาจารย์กมลลา ลำพูน เพื่อนนิสิต ปริญญาโท และผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณจินดา นายศักดิ์ เด็กชายชนพล จิวแหลม รวมถึงพี่น้องตระกูลกิจจันทร์ทุกท่านที่ได้สนับสนุนให้กำลังใจจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ครู อาจารย์ ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้กับผู้วิจัยจึงทำให้มีวันนี้

รัตนา จิวแหลม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	สมมติฐาน	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	การศึกษาระดับปฐมวัย.....	7
	ความหมายของเด็กปฐมวัย	7
	ความหมายของการศึกษาปฐมวัย	7
	จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	8
	หลักสูตรปฐมวัย.....	8
	กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	10
	การจัดกิจกรรมประจำวันในเด็กปฐมวัย	16
	การวัดและการประเมินผล.....	17
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูปฐมวัย.....	19
	ลักษณะของครูปฐมวัย	19
	บทบาทของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย.....	23
	หน้าที่ของครูปฐมวัย.....	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและบทบาทของผู้ปกครอง	
	กับการศึกษาปฐมวัย	31
	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	31
	ผู้ปกครองกับการศึกษาปฐมวัย.....	32
	ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับผู้ปกครอง	32
	การร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมของโรงเรียน	33
	เตรียมลูกให้พร้อมที่จะไปโรงเรียน	33
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย.....	33
	บทบาทของสถาบันราชภัฏในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา	33
	จุดประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย.....	34

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
	มาตรฐานด้านคุณภาพของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย.....	34
	การพัฒนาครูและนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	37
	งานวิจัยในประเทศ.....	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	44
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	70
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	70
	สมมติฐานการวิจัย	70
	วิธีดำเนินการวิจัย	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	71
	อภิปรายผล	73
	ข้อเสนอแนะ.....	74
	บรรณานุกรม	76
	ภาคผนวก	80
	ภาคผนวก ก	81
	ภาคผนวก ข	90

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค	96
ประวัติย่อผู้วิจัย	98

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของตอบแบบสอบถาม จำนวนตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ.....	52
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน.....	53
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	54
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ	56
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ	57
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านสุขภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	59
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านสุขภาพจิต จำแนกเป็นรายข้อ	60
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ	62
9 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะของ ครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามเพศ.....	63
10 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะของ ครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามอายุ.....	64
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	65
12 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	67
13 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพ	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการประเมินผล	17

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของตอบแบบสอบถาม จำนวนตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ.....	52
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน.....	53
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	54
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ	56
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ	57
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านสุขภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	59
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านสุขภาพจิต จำแนกเป็นรายข้อ	60
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ	62
9	การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะของ ครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามเพศ.....	63
10	การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะของ ครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามอายุ.....	64
11	การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	65
12	การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	67
13	การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพ	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการประเมินผล	17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นการสำคัญของประเทศ เพราะการศึกษาช่วยสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกวงการทั้งภาครัฐและเอกชน การที่คนในชาติยังมีระดับการศึกษาสูงมากเท่าใด ย่อมเป็นเครื่องบ่งบอกได้ว่าชาตินั้นเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากเท่านั้น นักสังคมวิทยาเชื่อว่า ระดับการศึกษาของคนในชาติถือเป็นดัชนีชี้บ่งถึงความเจริญของชาตินั้น จากความสำคัญข้อนี้ผู้บริหารประเทศและนักการศึกษาจึงให้ความสำคัญยิ่งต่อการจัดระบบการศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนตั้งแต่วัยก่อนประถมศึกษา เพราะถือว่าการศึกษาในระดับนี้มีความสำคัญยิ่งที่จะต้องจัดให้กับเด็ก อย่างน้อยเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแผนการศึกษาแห่งชาติในปี 2544 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาในชั้นปฐมวัยให้ทั่วถึงและไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ทั้งนี้การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์สามารถกระทำได้ด้วยการจัดการศึกษา ซึ่งควรจะต้องให้ได้มากที่สุด เร็วที่สุด ต้องต่อเนื่องและสอดคล้องกันระหว่างการจัดการศึกษาในแต่ละระดับชั้นเรียนตามแผน การพัฒนาการศึกษาชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เด็กยังเล็ก ๆ ไปจนถึงเป็นผู้ใหญ่ การให้การศึกษาที่ดีและถูกต้องเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างพื้นฐานเพื่อปลูกฝังและสร้างเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของคนให้เกิดขึ้น ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การวางรากฐานให้เด็กเล็กนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเมื่อเติบโต นักจิตวิทยาพัฒนาการหลายท่านยอมรับกันว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ขวบนั้น เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดของชีวิตมนุษย์ และการเรียนรู้เหล่านั้นจะมีอิทธิพลต่อชีวิตภายหลังของเด็กเป็นอย่างยิ่งในช่วงวัยอื่นๆ ต่อไป (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ . 2538 : 8)

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้นกำหนดให้จัดในรูปของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐและเอกชนและในรูปของศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยงานที่จัดการศึกษา นอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชนและสถานสงเคราะห์ต่างๆ การจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้กับประชากรในชาติ ต้องคำนึงถึงการจัดลำดับขั้นการศึกษา โดยจัดเรียงลำดับดังนี้ การจัดการศึกษาก่อนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทางการศึกษาเป็นการวางรากฐานที่สำคัญให้กับมนุษย์ นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่า เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ปีนั้น เป็นระยะที่เด็กจะเกิดการเรียนรู้มากที่สุดของชีวิต การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ฯลฯ ประการสำคัญต้องมีครูที่มีทั้งความรู้และความสามารถหลายๆ ด้าน กล่าวคือ ต้องสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐานของชีวิตให้เด็กเพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและมีพัฒนาการตามวัยอย่างสมบูรณ์ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2540 : 9) ดังนั้น แม้ว่าเราจะพยายามลงทุนในด้านการปลูกสร้างอาคารเรียนตลอดจนมีการสร้างหลักสูตรให้ตีเพียงใด การจัดการศึกษาจะไม่ได้ผล ถ้าหากขาดการเตรียมบุคลากรที่จะ

ทำหน้าที่ครูอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลิกภาพและคุณลักษณะของครูปฐมวัยจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงอย่างมากเพราะจะเป็นแบบอย่างให้กับเด็กในวัยนี้ในการลอกเลียนแบบ ด้วยเหตุที่ว่าครูมีความใกล้ชิดกับเด็กเป็นระยะเวลานานจึงทำให้เด็กมีโอกาสในการลอกเลียนแบบสิ่งต่างๆ ที่ครูคิด ครูกระทำทั้งสิ้น เด็กนั้นจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเขาทั้งทางตรง และทางอ้อม ดังนั้นบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสมของครูปฐมวัย จะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัยในอนาคตเพราะบุคลิกภาพของครูที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย

การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยต้องใช้ความรักความใส่ใจในการที่จะสร้างเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ให้ได้ดีที่สุด ครูเป็นส่วนหนึ่งของการดูแลแต่ผู้ปกครองยังคงมีความสำคัญต่อเด็กมากเพราะพ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทโดยตรงต่อการดูแลเด็กและพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย การเลือกสรรบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องหาเกณฑ์และแนวทางที่เหมาะสมและต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาของเด็กและมีบุคลิกลักษณะที่จะแนะแนวในการพัฒนาเด็กให้แก่พ่อแม่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในชุมชนได้เข้าใจและร่วมมือร่วมใจกันช่วยเสริมสร้างพัฒนาการแก่เด็ก เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เด็กได้เติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (ภรณ์ คุรุตะนะ, 2540 : 51)

ทัศนะของผู้ปกครองจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดแนวทางที่จะพัฒนาส่งเสริมศักยภาพ ของเด็กปฐมวัยว่าจะไปในลักษณะใด ทั้งนี้ในฐานะที่ผู้วิจัยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูปฐมวัย จึงเห็นว่าควรได้มีการศึกษาถึงคุณลักษณะของครูปฐมวัยจากทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ประกอบกับสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครู ที่เป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะครูในระดับปฐมวัย สถาบันราชภัฏเปิดทำการสอนนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยและยังเปิดศูนย์ปฏิบัติการทดลองโรงเรียนสาธิต จึงต้องค้นคว้าวิจัยอยู่ตลอดเวลาอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ทำการวิจัยจึงสนใจทำการศึกษาลงถึงคุณลักษณะของครูปฐมวัยในยุคข้อมูลข่าวสารว่าควรจะมีบุคลิกภาพและคุณลักษณะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุดในการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย อันจะนำผลสู่การพัฒนาเด็กของประเทศชาติและพัฒนาบัณฑิตในสาขาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของสถาบันราชภัฏต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ช่วยให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู 6 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต ด้านการพัฒนาตนเอง ตามทัศนะของผู้ปกครองและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงกับความต้องการ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 824 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 2 โรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2545 โดยการใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากหน่วยประชากรร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมดในแต่ละสถาบันได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 206 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง
 - 1.2 อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 1.2.1 ต่ำกว่า 30 ปี
 - 1.2.2 31 - 35 ปี
 - 1.2.3 36 - 40 ปี
 - 1.2.4 40 ปีขึ้นไป
 - 1.3 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 1.3.1 ปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาโท

1.3.3 วุฒิอื่นๆ

1.4 อาชีพผู้ปกครอง แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

1.4.1 ครู , อาจารย์ , แพทย์ , พยาบาล , นักสังคมสงเคราะห์

1.4.2 ทหาร , ตำรวจ , นักกฎหมาย , นักการเมือง

1.4.3 ค้าขาย , ธุรกิจส่วนตัว , บัญชี

1.4.4 สถาปนิก , วิศวกร , ช่างฝีมือ

1.4.5 แม่บ้าน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย

- ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน
- ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
- ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- ทักษะด้านสุขภาพกาย
- ทักษะด้านสุขภาพจิต
- ทักษะด้านการพัฒนาตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดาหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แทนบิดา หรือ มารดา ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ

2. โรงเรียนสาธิต หมายถึง โรงเรียนสาธิตที่เปิดทำการสอนเด็กตั้งแต่ 3 – 6 ปี ที่สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่เปิดทำการสอนในระดับปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศสังกัดสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

3. ครูปฐมวัย หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนในระดับปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

4. ทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูปฐมวัย ที่ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ เห็นสมควรว่าจะปรากฏในตัวครูที่ทำหน้าที่สอนในระดับปฐมวัยประกอบด้วย 6 ด้านคือ

4.1 ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้รู้และเข้าใจในหลักสูตรการจัดการอนุบาลศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมาย

4.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างมีศิลปะต่อเด็ก เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีต่อกันและพฤติกรรมที่แสดงเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการ

ทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงาน เกิดความร่วมมือประสานงานกับผู้ปกครอง หรือผู้มาติดต่อ เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในกิจการงาน ของโรงเรียนด้วยความเข้าใจที่ดี และถูกต้อง

4.3 ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรแสดงออกถึงการวางตน อย่างเหมาะสมต่อธรรมเนียมของสังคมและศีลธรรม การเป็นผู้มีจิตในเมตตากรุณา และมีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในกรอบความประพฤติการเป็นครูที่ดีงาม

4.4 ทักษะด้านสุขภาพกาย หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่ว ว่องไวและสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย อีกทั้งยังรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4.5 ทักษะด้านสุขภาพจิต หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้อย่าง สุขุม รอบคอบมีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอ่อนโยนมีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย

4.6 ทักษะด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความสนใจในความก้าวหน้า การแสวงหาความรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาความรู้

5. ทักษะของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูปฐมวัย โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ 6 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน, คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์, คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม, คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย, คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต, คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปครู ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา อาชีพผู้ปกครอง มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ความหมายของการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 1.4 หลักสูตรปฐมวัย
 - 1.5 กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.6 การจัดกิจกรรมประจำวันในเด็กปฐมวัย
 - 1.7 การประเมินผล
2. เอกสารที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูปฐมวัย
 - 2.1 ลักษณะของครูปฐมวัย
 - 2.1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 2.1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 2.1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.1.4 ด้านสุขภาพกาย
 - 2.1.5 ด้านสุขภาพจิต
 - 2.1.6 ด้านการพัฒนาตนเอง
 - 2.2 บทบาทของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย
 - 2.3 หน้าที่ของครูปฐมวัย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และบทบาทของผู้ปกครองกับการศึกษาปฐมวัย
 - 3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 - 3.2 ผู้ปกครองกับการศึกษาปฐมวัย
 - 3.3 ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับผู้ปกครอง
 - 3.4 การร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมของโรงเรียน
 - 3.5 เตรียมลูกให้พร้อมที่จะไปโรงเรียน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
 - 4.1 บทบาทของสถาบันราชภัฏในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
 - 4.2 จุดประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
 - 4.3 มาตรฐานด้านคุณภาพของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
 - 4.4 การพัฒนาครูและนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปฐมวัย

การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาโดยมุ่งเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความรักความอบอุ่น ความเข้าใจ และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน ประสบการณ์ต่างๆ ที่จัดให้เป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน เพื่อพัฒนาให้เด็กได้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป

1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปี 6 เดือน หรือ 2 ปี ถึง 6 ปี มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้าเมื่อเทียบกับช่วงระยะเจริญเติบโต ในวัยเด็กก่อนหรือวัยทารก (พัชรี สวนแก้ว. 2536 : 1)

สมาคมการศึกษาปฐมวัย แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา The National Association for the Education of Young Children (NAEYC) เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด – 8 ปี (สิริมาภิญาญอนันตพงษ์. 2538 : 9)

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 9) เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโต อย่างรวดเร็วและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ตลอดเวลา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 0 – 8 ปี เป็นวัยที่เริ่ม มีพัฒนาการทางด้านต่างๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ ให้แก่เด็กในวัยนี้ให้ครบทุกด้านเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

1.2 ความหมายของการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีความพร้อมและพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีบุคลิกภาพเหมาะสมตามวัยและพร้อมที่จะรับการศึกษาในโอกาสต่อไป (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 5)

กูด (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 5 ; อ้างอิงจาก Good. 1954 : 2000. *Dictionary of education.*) การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือ โรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

ฮิมส์ (เยาวพา เตชะคุปต์. 2542 : 5 ; อ้างอิงจาก Hymes. 1969. *Early childhood education : An introduction to the program.* p. 65) การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ การจัดการศึกษาดังกล่าวมีลักษณะที่แตกต่างจากระดับอื่น เพราะว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีลักษณะสำคัญต่อการวางรากฐานทางด้านบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง

สรุปว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 0 – 8 ปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ อันจะส่งผลให้เด็กมีความพร้อม ในการพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเหมาะสมและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มความสามารถของแต่ละบุคคล อีกทั้งยัง เป็นการวางรากฐานของอนาคตในการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อไป

1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการเรียนการสอนของระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การศึกษาและอบรมกุลบุตรกุลธิดา ก่อนการศึกษาภาคบังคับ เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเด็กจะมีมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึง ประสงค์ดังนี้

- 1.3.1 ร่างกายแข็งแรง เจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- 1.3.2 ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 1.3.3 มีสุขภาพจิตดี
- 1.3.4 มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
- 1.3.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมตามวัย
- 1.3.6 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 1.3.7 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 1.3.8 รักการออกกำลังกาย ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว
- 1.3.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- 1.3.10 มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาเหมาะสมกับวัย
- 1.3.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.3.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

1.4 หลักสูตรปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือปฐมวัยนั้น มีการจัดกันหลากหลายในแต่ละหน่วยงาน ในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดู และ จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในวัยนี้ได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง กรมวิชาการได้ยกร่างแนวการจัด ประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาหรือปฐมวัย และได้ประกาศใช้เป็นหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โดยหลักสูตรนี้ได้แบ่งเด็กก่อนประถมศึกษาหรือปฐมวัยออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. เด็กอายุ แรกเกิด - 1 ปี

2. เด็กอายุ 1 – 3 ปี

3. เด็กอายุ 3 – 6 ปี

โดยการจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาปัจจุบันนี้ได้เปิดทำการสอนเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 – 6 ปี ทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการของเด็กในวัยนี้เริ่มที่จะต้องเรียนรู้สังคมที่อยู่นอกจากครอบครัวได้แล้ว และเด็กกลุ่มนี้ที่มีการช่วยเหลือตนเองได้อยู่ในระดับหนึ่ง ซึ่งมีความเหมาะสมในการฝึกหรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากโรงเรียนได้ การจัดทำหลักสูตรก่อนประถมศึกษาหรือ ปฐมวัยนั้นยึดหลัก (กรมวิชาการ. 2540 : 5 – 7) ได้แก่

1.4.1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

โดยพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก หลักสูตรที่เหมาะสมจะพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็กเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ ได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มีใช้เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

1.4.2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

1.4.3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และจัดกิจกรรมที่ครูและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยครูจะเป็นผู้สนับสนุนและเรียนรู้ร่วมกับเด็กส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ ค้นพบด้วยตัวเอง ดังนั้นครูจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ครูต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

1.4.4. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินเด็กระดับก่อนประถมศึกษาใช้วิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ครูจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออก ในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่า เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กและขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

1.4.5. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก

เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ครู และพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ครูจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการโดยคำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

1.5 กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเด็กในวัยนี้เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยจึงควรยึดหลัก (กรมวิชาการ. 2540 : 23 – 24) ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้เด็กแต่ละคนจะมีความสนใจแตกต่างกันจึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย และตรงกับความสนใจ ความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กได้ทำเป็นรายบุคคลกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุลคือให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม

4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก เช่น

1. วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 3 นาที
2. วัย 4 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 12 นาที
3. วัย 5 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 15 นาที

5. กิจกรรมที่วัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กในระดับปฐมวัยนั้น จะจัดไม่เป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กิจกรรมที่เด็กเรียนในรูปแบบกรรมต่าง ๆ ได้แก่

กิจกรรมเสรี

แนวการจัดกิจกรรม

1. แนะนำมุมเล่นใหม่ ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้/เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องขัง เครื่องเล่นสัมผัสบางชนิด ฯลฯ
2. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น เช่น
 - ไม่นำของเล่นแต่ละมุมมาเล่นปนกัน
 - เก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้ง เมื่อจะเปลี่ยนไปเล่นของเล่นชนิดอื่น
 - ตกลงสัญญาณ ก่อนหมดเวลาเล่น เพื่อเตรียมเก็บของเข้าที่ เช่น การบอกเตือนด้วยวาจา การใช้เพลง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์

แนวการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3 – 5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1 – 2 กิจกรรม ตามความสนใจตั้งตัวอย่างการดำเนินการดังนี้

- 1) เตรียมจัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมโดยอาจมอบหมายให้เด็กรับผิดชอบช่วยจัดในแต่ละวัน ตัวอย่างการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ใน 1 วัน เช่น

- | | |
|--------------|--------------------------------------|
| กิจกรรมที่ 1 | ปั้นดินน้ำมัน / ดินเหนียว – แป้งโดว์ |
| กิจกรรมที่ 2 | วาดภาพระบายสีด้วยสีเทียน |
| กิจกรรมที่ 3 | วาดภาพด้วยสีน้ำ |
| กิจกรรมที่ 4 | ฉีกปะกระดาษ |
| กิจกรรมที่ 5 | ประดิษฐ์เศษวัสดุ |

หรืออาจจัดเพิ่มกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสัมผัส และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ เช่น

- | | |
|--------------|--------------------------------------|
| กิจกรรมที่ 1 | ปั้นดินน้ำมัน / ดินเหนียว / แป้งโดว์ |
| กิจกรรมที่ 2 | วาดภาพระบายสี |
| กิจกรรมที่ 3 | ฉีกปะกระดาษ |
| กิจกรรมที่ 4 | การสร้างรูปด้วยยางจากกระดาษตะปู |
| กิจกรรมที่ 5 | การเล่นเกมการศึกษา (ภาพตัดต่อ) |

- 2) สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่นแจ่มใส และมีอิสระให้เด็กเลือกทำ กิจกรรมอย่างมีระเบียบ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การใช้คำถาม / สนทนา / เช่น "อาหารมื้อเช้าวันนี้ ใครรับประทานไข่บ้าง" เมื่อเด็กยกมือตอบ ครูอนุญาตให้เด็กเหล่านั้นเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่จัดเตรียมไว้ หรือเลือกเล่นอิสระในมุมเล่นต่าง ๆ ครูจะเปลี่ยนคำถามเป็นอาหารชนิดอื่น ๆ ต่อไปจนเด็กได้เข้าทำกิจกรรมครบทุกคน

- 3) ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตน อย่างน้อย 1 – 2 กิจกรรม

- 4) การเปลี่ยน/หมุนเวียนการทำกิจกรรม ครูต้องกำหนดข้อตกลงกับเด็กว่าในกรณีที่โต๊ะ / กลุ่มใดมีเด็กครบหรือเต็มตามจำนวนที่กำหนดหรือจัดไว้แต่เด็กสนใจที่จะทำกิจกรรมนั้นบ้าง เด็กจะต้องคอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้เลือกเล่นในมุมอื่นก่อน เมื่อมีที่ว่างจึงจะสามารถเข้าทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ตนสนใจได้

5) กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่สำหรับเด็ก ครูควรแนะนำอุปกรณ์และวิธีใช้ เช่น การละเลงสีด้วยนิ้วมือ ซึ่งจะต้องใช้น้ำทาโต๊ะแล้วทาบกระดาษลงไป (เพื่อกันไม่ให้กระดาษเลื่อนไปมา) ตัดแบ่งที่ผสมสีลงบนกระดาษ ใช้ส่วนต่าง ๆ ของมือ เช่น นิ้วมือ ฝ่ามือ สันมือ ฯลฯ วาดแบ่งเป็นรูปต่าง และควรแนะนำให้เด็กสวมพลาสติกกันเปื้อนเพื่อไม่ให้เลอะเทอะเสื้อผ้า

6) ขณะเด็กทำกิจกรรมครูต้องคอยดูแล ชี้แนะหรือให้คำปรึกษาเมื่อเด็กต้องการ ครูไม่ควรบอกรหัสลับให้เด็กทำตามความคิดเห็นของครู หรือให้ทำกิจกรรมเหมือนกันหมดทั้งห้อง และต้องคอยให้กำลังใจแก่เด็ก อย่าติเตียนจนเด็กหมดกำลังใจ

7) ควรกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดแก้ปัญหา เช่น พบว่าเด็กวาดภาพรถยนต์ไม่มีล้อแทนที่ครูจะบอกให้เด็กเติมล้อรถ ครูอาจใช้คำถามว่า "รถคันนี้จะแล่นได้อย่างไร" การถามเช่นนี้จะช่วยให้เด็กคิดและพบคำตอบด้วยตนเอง

8) เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ เข้าที่และดูแลทำความสะอาดห้องเรียนให้เรียบร้อยทุกครั้ง

9) เมื่อเด็กทำงานเสร็จ อาจให้เด็กเล่า/อธิบายผลงานของตน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาภาษาและทักษะการคิดของเด็ก ถ้าเป็นภาพวาด ครูควรบันทึกเรื่องที่เด็กเล่า และวันที่ทำไว้ด้วยเพื่อทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก การเขียนเรื่องที่เด็กเล่า ควรเขียนด้วยตัวบรรจงขนาดตัวหนังสือใหญ่พอที่เด็กจะเห็นลีลาการเขียนที่ถูกต้องเพื่อให้เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับตัวหนังสือ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. การเตรียมร่างกาย วิธีการฝึกการเตรียมร่างกายมี 3 ชั้น คือ

1.1 ให้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าชื่ออะไร อยู่ตรงไหนและมีส่วนใดบ้างที่เคลื่อนไหวได้มากน้อยอย่างไร

1.2 ขณะที่เคลื่อนไหว ควรฝึกให้เด็กรู้ตัวตลอดเวลาว่าร่างกายของตนส่วนใดกำลังทำอะไรอยู่

1.3 ฝึกให้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีความคล่องตัวและขยับเขยื้อนตามคำสั่งได้รวดเร็ว

ตัวอย่างการฝึกเตรียมร่างกาย

1) ให้เด็กแตะสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ศีรษะ คอ ไหล่ สะโพก ฯลฯ โดยครูบอกให้เด็กได้รู้จักชื่อและสามารถชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่ามีอะไรบ้าง

2) ให้เด็กลองสำรวจร่างกายดูว่าส่วนใดเอนเอียง โค้งงอ เหวียง หมุนกวัดแกว่ง ได้มากน้อยเพียงใด

3) ให้เด็กชี้เร็ว ๆ ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทีละส่วน เช่น แขน ข้อมือ ข้อศอก ข้อมือ นิ้วมือ ตา จมูก ข้างเท้า เข่า ฯลฯ และให้ลองขยับเขยื้อนดูทีละส่วน

4) ให้เด็กหาพื้นที่ให้ตัวเองและลองจัดทำทางโดยเน้นให้จัดแขน ขาหรือลำตัวส่วนใดส่วนหนึ่งแล้วอยู่นิ่งในท่านั้นสลับกันไป

2. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน การเคลื่อนไหวพื้นฐานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ณ จุดใดจุดหนึ่งโดยร่างกายจะไม่เคลื่อนออกไปจากจุดนั้นเลย

2.2 การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่ ได้แก่ การเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ได้แก่ การเดิน การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ

ตัวอย่างการฝึกการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- 1.1 ก้มศีรษะ กลับตั้งตรง เงยศีรษะไปข้างหลังกับสู่ท่าตรง
- 1.2 เขยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้า ชูขึ้น ทางออก แล้วกลับสู่ท่าตรง
- 1.3 ยกมือทั้งสองแตะไหล่ ชูมือขึ้น ทางออกแล้วกลับสู่ท่าตรง
- 1.4 เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งอย่างอิสระเมื่อได้ยินสัญญาณ ให้เปลี่ยนท่าใหม่ โดยไม่ให้ซ้ำกัน

2. การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่

2.1 การเดิน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- การเดินไปรอบ ๆ บริเวณโดยระวังไม่ให้ชนกัน
- เดินจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ให้จำนวนก้าวน้อยครั้งที่สุด

ฯลฯ

2.2 การวิ่ง ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- วิ่งไปให้ทั่วบริเวณโดยไม่ให้ชนกัน
- วิ่งไปข้างหน้าแล้ววิ่งถอยหลัง เมื่อได้ยินสัญญาณให้เปลี่ยนท่าสลับกัน

ฯลฯ

2.3 การกระโดด ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

- ให้เด็กกระโดดขาเดียวไปรอบ ๆ บริเวณโดยสลับขาบ้างให้เหยียดแขน ขยับไหล่ หรือขยับร่างกายส่วนอื่นไปด้วย
- วางเครื่องกีดขวาง เช่น เส้นเชือกกระจายให้ทั่วบริเวณแล้วให้เด็กกระโดดข้ามไปมา ขาเดียวบ้าง สองขาบ้าง
- ให้เด็กจับคู่กระโดดถอยหน้า ถอยหลังไปพร้อมกันอาจใช้ดนตรีประกอบ จะช่วยให้เกิดความสนุกสนานมากขึ้น

ฯลฯ

3. การฝึกจังหวะ ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกจังหวะรูปแบบต่าง ๆ เช่น

3.1 การทำจังหวะด้วยการใช้ร่างกายส่วนต่าง ๆ เช่น

- ให้ขยับเขยื้อนร่างกายตามจังหวะ เช่น พยักหน้า ขยับไหล่ ขยับศอก โคลงศีรษะ ฯลฯ
- ให้แตะสัมผัสร่างกายส่วน ๆ หรือสลับกับทำร่างกายให้เกิดเสียง เช่น ตบมือ แตะเอว แตะไหล่ ฯลฯ

3.2 การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง อาจเป็นการเปล่งเสียงเป็นพยางค์โดดๆ ทั้งที่มีความหมายและไม่มี ความหมาย เช่น ก้าบ – ก้าบ ชู้ก – ชัก ฯลฯ หรือคำที่มีความหมายเป็นชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อาจเป็นวลีสั้น ๆ หรือประโยคสั้น ๆ เช่น กินก็ได้ ไม่กินก็ได้ ฯลฯ

3.3 การทำจังหวะด้วยการใช้เครื่องเคาะจังหวะเช่น กลอง ฉิ่ง กรับ รำมะนา ฯลฯ

4. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

ตัวอย่างกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ สามารถฝึกได้โดยใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้

4.1 ให้เด็กแสดงท่าเลียนแบบหรือเล่นสมมติง่าย ๆ

4.2 ให้แสดงความรู้สึกด้วยท่าทางและสีหน้า เช่น โกรธ ดีใจ เสียใจ ตกใจ รักหรือทำท่าสัมผัสของที่ร้อน เย็น หนัก เบา ฯลฯ

4.3 ให้เคลื่อนไหวอย่างอิสระในลักษณะต่าง ๆ กัน เมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้ทำ ท่าทางต่าง ๆ ตามที่กำหนด

4.4 ฝึกหัดให้เล่นตามจินตนาการ ด้วยการเล่าเรื่องให้ฟังแล้วให้เด็กจินตนาการ เคลื่อนไหวไปตามเนื้อเรื่องนั้น ๆ

4.5 ใช้วัสดุหรืออุปกรณ์บางชนิดประกอบการเคลื่อนไหว เช่น เชือก แถบผ้า ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ริบบิ้น กระดาษหนังสือพิมพ์ แก้ว ฯลฯ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้ หลากหลายวิธี เช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดง ความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๆ ซึ่งสื่อที่ใช้ อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้ อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกต และเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรม นั้น ๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะ เมล็ด การปลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติ ด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น และค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอน ผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่าง ๆ รอบโรงเรียน หรือสถานที่นอกโรงเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูน ประสบการณ์แก่เด็ก

6. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่างๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสมมติที่คาดศีรษะ รูปคน และสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

กิจกรรมกลางแจ้ง

แนวการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ครูควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง/กติกาในการเล่นทุกครั้งก่อนพาเด็กไปเล่นกิจกรรม กลางแจ้ง
2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นกลางแจ้งให้พร้อม เช่น อุปกรณ์เล่นน้ำ เล่นทราย

ลูกบอล ฯลฯ

3. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด เช่น ไม่ขึ้นต้องขึ้นทางบันได ซึ่งจะต้องนั่งแกว่งไปมา

ฯลฯ

4. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร
5. ขณะเด็กเล่น ครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่นการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็กอย่างใกล้ชิด หากพบว่าการเล่นนั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายครูต้องชี้แนะทันที
6. เมื่อหมดเวลาให้เด็กดูแลเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย เช่น อุปกรณ์เล่นน้ำ เล่นทราย

ฯลฯ

7. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกาย เช่น ล้างหน้า ล้างมือและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อย

เกมการศึกษา

แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ในกรณีที่เล่นเกมใหม่ เด็กไม่เคยเล่น ครูควรปฏิบัติดังนี้

1. แนะนำให้เด็กทราบว่า เกมชุดใหม่ชื่ออะไร มีจำนวนกี่ชิ้น และอะไรบ้าง
2. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมเป็นขั้น ๆ ตามประเภทของเกมแต่ละชนิด
3. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
4. ขณะที่เด็กเล่น ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ บางครั้งครูอาจเข้าร่วมเล่นในกลุ่ม ถ้าสังเกตเห็นว่าเด็กยังไม่เข้าใจวิธีเล่นหรือมีปัญหาเกี่ยวกับการเล่น
5. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูช่วยดูแลตรวจสอบ และชมเชยให้กำลังใจ
6. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่องเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่นในกรณีที่เด็กเคยเล่นเกมศึกษานี้มาแล้ว ครูอาจปฏิบัติได้ดังนี้

6.1 จัดวางเกมที่เคยเล่นแล้วให้เด็กเล่นเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน แต่ละกลุ่ม จะมีเกม 1 ชุด หรืออาจจะเล่นคนเดียวก็ได้

6.2 หมุนเวียนให้เด็กเล่นเกมทั้งชุดใหม่ และชุดเก่าตามที่ได้จัดไว้

6.3 เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อยและอยู่ในสภาพ ที่จะนำไปใช้ได้

1.6 การจัดกิจกรรมประจำวันในเด็กปฐมวัย

กิจกรรมประจำวันควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถจัดได้หลายรูปแบบเพื่อเป็นการช่วยให้ครู และเด็กทราบว่าในแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร โดยยึดสัดส่วนเวลาตามที่เสนอ และไว้ในหลักสูตรซึ่งมีหลักการจัดตั้งตัวอย่างตารางกิจกรรมประจำวันของหลักสูตรกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540)

ตัวอย่างที่ 1	ตารางกิจกรรมประจำวันแบบที่ 1
08.00 - 08.30	รับเด็ก
08.30 - 08.45	เคารพธงชาติ
08.45 - 09.00	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 - 09.20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20 - 10.20	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
10.20 - 10.30	พัก (ของว่างเช้า)
10.30 - 10.45	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
10.45 - 11.30	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 - 12.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00 - 14.00	นอนพักผ่อน
14.00 - 14.20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 - 14.30	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30 - 14.50	เกมการศึกษา
14.50 - 15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

ตัวอย่างที่ 2	ตารางกิจกรรมประจำวันแบบที่ 2
08.00 - 08.30	รับเด็ก
08.30 - 08.45	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.45 - 09.00	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 - 09.20	กิจกรรมกลุ่มใหญ่
09.20 - 10.20	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
10.20 - 10.30	พัก (ดื่มนม ของว่างเช้า)
10.30 - 11.30	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 - 12.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00 - 14.00	นอนพักผ่อน
14.00 - 14.20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 - 14.30	พัก (รับประทานอาหารของว่างบ่าย)

14.30 - 14.50	เกมการศึกษา (จันทร์ พุท ศุกร์) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (อังคาร พฤหัสบดี)
14.50 - 15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

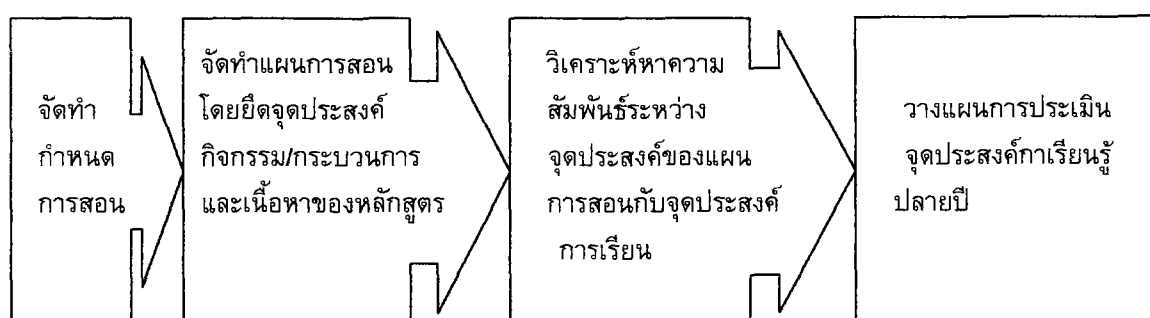
ตัวอย่างที่ 3 ตารางกิจกรรมประจำวันแบบที่ 3

08.30 - 09.00	รับเด็ก กิจกรรมเสรี
09.00 - 09.30	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.30 - 10.30	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม
10.30 - 10.40	พัก (รับประทานอาหารเช้า)
10.40 - 11.20	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.20 - 11.30	พัก (ล้างมือ ล้างเท้า)
11.30 - 11.50	กิจกรรมในวงกลม
11.50 - 13.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
13.00 - 15.00	นอนพักผ่อน
15.00 - 15.10	เก็บที่นอน ล้างหน้า
15.10 - 15.30	พัก (รับประทานอาหารว่างบ่าย)
15.30 - 15.50	เกมการศึกษา
15.50 - 16.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

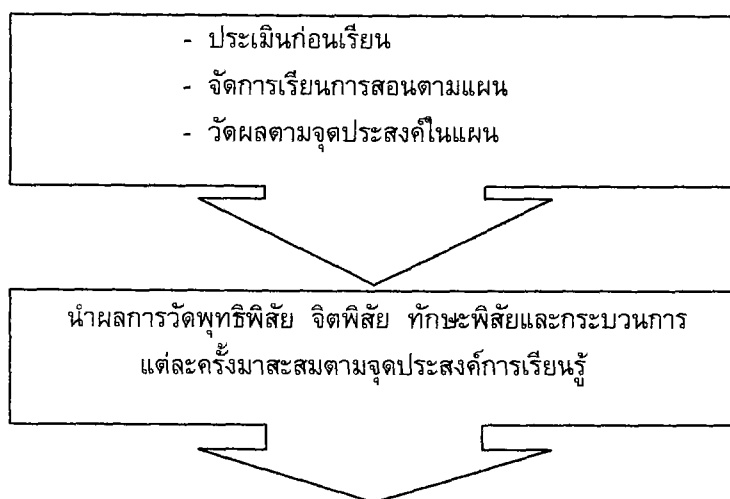
1.7 การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลตลอดจนการติดตามผล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปีหรือปลายปีตามความสามารถของผู้เรียน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ทดสอบเป็นระยะและหรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ซึ่งขั้นตอนการประเมินผล มีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2539 : 9)

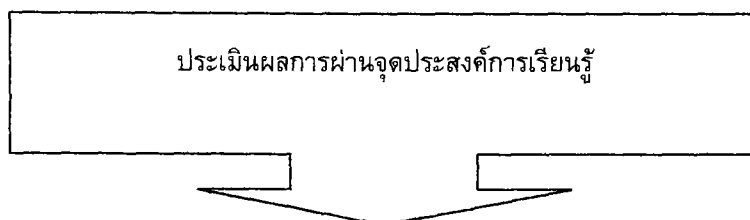
1. ขั้นตอนเตรียมการ



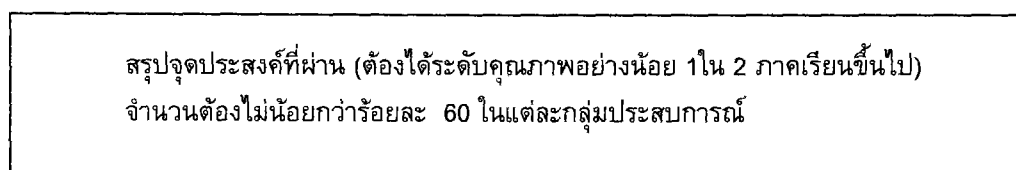
2. ขั้นการวัดและการประเมินผลระหว่างภาคเรียน



3. ขั้นการดำเนินการปลายภาคเรียน



4. ขั้นดำเนินการปลายปี



การประเมินผลการจัดประสบการณ์จะเน้นหนักในทางภาคปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต การประเมินผลมีทั้งการประเมินผลรายบุคคลและส่วนรวม ทั้งนี้เมื่อตรวจสอบดูว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้พื้นฐานที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้จริงเพียงใด ดังนั้นความสำเร็จของการประเมินผลการจัดประสบการณ์จึงต้องอาศัยการติดตามผลอย่างใกล้ชิดและจริงจังของผู้บริหารและครูสอนว่าได้ใช้วิธีการประเมินผลได้ถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้วย (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2537 : 268 – 269)

จากหลักสูตรในกลุ่มประสบการณ์ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้มุ่งที่จะนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องฝึกทักษะกระบวนการและจัดกิจกรรมที่เน้นการคิดแสวงหาคำตอบด้วยการ

ค้นคว้าและมีการใช้สื่อการสอนเข้าช่วย โดยครูผู้สอนจะต้องทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะหรือประเมินเมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูปฐมวัย

2.1 ลักษณะของครูปฐมวัย

ครูปฐมวัย จะต้องเป็นผู้มีจิตใจรักเด็ก พร้อมที่จะอุทิศเวลาเพื่อเด็ก จากหนังสือพจนานุกรมโลก (The World Book Encyclopedia.1980 –250) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูปฐมวัยไว้ว่า “สิ่งที่ครูปฐมวัยควรมี คือ ต้องเป็นคนที่สามารถเข้ากับเด็กได้ ทำงานร่วมกับเด็กได้ มีความอดทน สามารถพูดจากับเด็กได้ รู้เรื่อง ครูที่จะเป็นผู้ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอิสระแต่ละขณะเดียวกันต้องฝึกฝนให้เขาเป็นคนมีระเบียบ มีวินัย มีสุขนิสัย และเป็นผู้ที่จะส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก” ครูปฐมวัยเป็นบุคคลที่จะส่งเสริมและปลูกฝังเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อันเป็นประโยชน์ต่อรากฐานของชีวิตให้เด็กครูจำเป็นต้องใกล้ชิดกับเด็ก เด็กนั้นต้องรู้อะไรต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบตัวเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมการกระทำของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กซึ่งเด็กเห็นอยู่ทุกวันจะซึมซับสู่ตัวเด็ก ครูปฐมวัยนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งรองจากบิดามารดาของเด็กเอง เมื่อเด็กเล็กๆ จากบิดามารดามาโรงเรียนเด็กจะยึดถือครูแทนบิดามารดาของตน ภาพของครูและการกระทำของครูเป็นสิ่งที่ประทับใจเขา ครูจึงต้องระวังอารมณ์ ทำทาง การพูด ตลอดจนการกระทำต่างๆ เพราะเด็กจะถือเป็นแบบอย่างด้วย (เบญจา แสงมะลิ. 2520:73) นอกจากนี้แล้วครูปฐมวัยยังทำหน้าที่เชื่อมโยงชีวิตของเด็กทางบ้านกับทางโรงเรียนด้วยและครูปฐมวัยจะต้อง เข้าใจเด็กเข้าใจกฎของ ความเจริญเติบโต ต้องมีคุณลักษณะอันเป็นที่พึงปรารถนาของเด็ก เช่น ไม่พูดเสียงดังเกินไป น้ำเสียงฟังแล้วเกิดความอบอุ่น กริยาท่าทางไม่รีบร้อน ไม่แสดงสีหน้า มีความกระตือรือร้นในการทำงาน แสดงความเป็นเพื่อนกับเด็กและมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน

ครูอนุบาล ตามอุดมคติของ ราศี ทองสวัสดิ์ (2537:34-35) ได้กล่าวไว้ว่า

1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจ หลักการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาเป็นอย่างดี
2. มั่นคงในอุดมการณ์และวิชาชีพ กล่าวที่จะแสดงตัวและหาทางดำเนินการให้พัฒนาเด็กเป็นไปตามหลักการ
3. ไม่ยึดมั่นว่าสิ่งที่ตนรู้และถือปฏิบัติอยู่นั้นดีที่สุดแล้ว แต่จะแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าและพร้อมที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
4. เข้าใจเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี เมื่อพบปัญหาจะศึกษาวิธีแก้ไข
5. เป็นคนถ่อมตนไม่อวดความรู้ที่มี แต่มีความสามารถพร้อมที่จะทำได้
6. ไม่หวงวิชา พร้อมที่จะเผยแผ่ความรู้ให้กับผู้อื่น
7. ไม่เป็นแต่เพียงครูสอนเด็กเล็กๆ เท่านั้น แต่ยังสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจไปยังผู้ปกครองและคนอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

มอนเตสซอรี (อารี สันทอนวี 2535 : 5 ; อ้างอิงจาก Montessori. 1956 . *The Montessori Method*. P. 187-189.) ได้เน้นความสำคัญของครูและได้กล่าวถึงลักษณะของครูปฐมวัยดังนี้

1. ครูจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก รักเด็กอย่างที่เป็นเพื่อให้เด็กสามารถยอมรับตนเอง
2. ครูจะต้องมีทักษะในการสังเกต การสังเกตของครูถือว่าเป็นวิธีการสอน การสังเกตจะทำให้ครูสามารถรู้ความต้องการของเด็ก สิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้ รวมไปถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก
3. ครูให้เด็กมีเสรีภาพในการตัดสินใจ มีโอกาสเลือก ให้เด็กได้เสี่ยง (Take Risk) และเรียนรู้จากความผิดพลาด (Mistake)
4. ครูจะต้องจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม (Prepared Environment) ซึ่งเตรียมสิ่งของที่พัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ เช่น กล้ามเนื้อ การสัมผัส การเคลื่อนไหว ให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมด้วยตนเอง
5. ครูจะต้องจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับพัฒนาการ และความต้องการของเด็ก เพื่อเด็กจะได้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้สำเร็จด้วยตนเอง
6. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็ก เพราะสื่อสามารถที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของเด็ก

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : 145 - 158) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้ รักเด็ก ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เมตตากรุณา อารมณ์ดี ใจเย็น อดทน ขยัน ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ยิ้มแย้มแจ่มใส ตัดสินใจดี คล่องแคล่วว่องไว มีบุคลิกภาพดี สุขภาพดี แต่งกายดี วาจาไพเราะ กิริยามารยาทดี ตรงต่อเวลาและหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ชอบศิลปะ รับฟังคำถามคำตอบของเด็ก ให้ความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และนอกจากนี้การเป็นครูปฐมวัยที่ดีจะต้องมีการเตรียมตัวเองดังนี้

1. นักรัก รักเด็กและทำตนให้เด็กรัก
2. นักเล่น เป็นคนยิ้มง่าย ร่วมเล่นกับเด็ก
3. นักร้อง ร้องเพลงง่าย ๆ ได้ มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก
4. นักรำ ทำท่าทางประกอบเพลง ดัดแปลงท่าทำให้เหมาะสมกับเด็กได้
5. นักเล่า สามารถเล่านิทานให้เด็กฟังได้
6. นักคิด คิดหาวิธีสร้างความสนใจ ส่งเสริมกระตุ้นให้เกิดความรู้ คิดกิจกรรมเพื่อขยาย

ประสบการณ์ให้กับเด็ก

7. นักทำ ทำสื่ออุปกรณ์ เพื่อประกอบการทำกิจกรรม
8. นักฝัน ครูฝันกับเด็ก เพื่อทำให้โลกสมมุติของเด็กเป็นความจริง
9. นักแต่ง เช่น แต่งเรื่องราวต่าง ๆ ตกแต่งสถานที่ แต่งวัสดุอุปกรณ์ แต่งตนเอง เป็นต้น

ราศี ทองสวัสดิ์ (2537 : 118-122) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูปฐมวัยดังนี้

1. ยอมรับความเป็นเอกภาพและศักยภาพของเด็กแต่ละคน
2. ยอมรับ เห็นคุณค่าของเด็กปฐมวัยว่าเป็นเอกภาพและเป็นขั้นตอนของชีวิตที่มีค่า
3. ให้เกียรติต่อสิทธิที่จะเล่นของเด็ก โดยยอมรับว่าส่วนสำคัญหลักของการเล่นนั้น เป็น

ส่วนที่ทำให้เกิดการพัฒนา

4. ส่งเสริมความสามารถของเด็กปฐมวัยและให้ความชื่นชมในความสามารถของเด็ก
5. มีความมั่นใจในงานที่ทำกับเด็กนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสนใจและความต้องการของเด็ก

โดยให้เด็กรู้สึกว่าคุณครูมีส่วนร่วมในการกระทำนั้น ๆ

6. ยอมรับว่าเด็กเป็นสิ่งที่เปราะบาง ครูไม่ควรใช้อำนาจกับเด็ก
7. จัดสภาพแวดล้อมที่ดี ช่วยส่งเสริมความเป็นอิสระ การคิดริเริ่ม ความรู้สึกว่าคุณค่าและเคารพในศักดิ์ศรีของเด็ก
8. ช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ จากการกระทำนั้น
9. ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี และใช้ความรู้ที่เหมาะสมนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้
10. เคารพในความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัว
11. ทำงานด้วยความตั้งใจไม่แบ่งแยก เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ความสามารถ วัฒนธรรม หรือชาติกำเนิด
12. ยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน
13. ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีน่าเลื่อมใสและสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับเด็ก โดยไม่ทำให้เด็ก รู้สึกอับอาย เป็นอันตราย ทำให้เสียหายน บังคับ หรือทำร้ายเด็กไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายหรือจิตใจ
14. การกระทำจะมีผลสะท้อนให้เกิดการมองภาพรวมของเด็กได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

ฮิลเดแบรนต์ (Hidebrand, 1989 : 1986) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูปฐมวัยที่เหมาะสมไว้ดังนี้ ครูปฐมวัยจะต้องรักเด็ก ปราบปรามดีและอุทิศเวลาให้กับเด็ก ให้กำลังใจแก่เด็ก จัดระบบการเรียนรู้ของเด็กได้ ยอมรับเด็กและผู้ปกครองของเด็ก ให้ความสำคัญของงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ให้ความร่วมมือเพื่อนร่วมงาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง แนะนำเด็กได้ ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความรู้ความสามารถ และสามารถพัฒนารูปแบบการสอนของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อารี ชุ่มเมืองปัก (ละอ อุดิกร. 2537 : 262 ; อ้างอิงจาก อารี ชุ่มเมืองปัก. 2535) ได้ศึกษาคุณสมบัติของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ ดังนี้ ครูปฐมวัยจะต้องมีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู ประพฤติตนสุภาพเรียบร้อย และอ่อนน้อม และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ชื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุข เสียละ รู้จักการให้อภัย รู้จักประหยัด ช่วยเหลือตอบแทนพระคุณ มีน้ำใจต่อคนทั่วไป มีความเมตตากรุณา รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความสามัคคีในหมู่คณะ ให้เกียรติครูด้วยกัน รักษาความลับของนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน มีความรับผิดชอบกับงานของตน และกล้าพูดความจริง

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1989 : 9) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. มีการวางแผนในการทำงาน
2. สามารถใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสาร
3. ดูแลงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่
4. ให้ความสนใจและดูแลสภาพแวดล้อม
5. ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
6. ทำงานที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ
7. ดูแลและติดตามงานอยู่เสมอ
8. มีแรงจูงใจในการทำงาน

9. มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ผลจากการศึกษาของนัยนา ขนอมเวช (2540 : 92-96) พบว่าคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปครู แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ด้านกระบวนการสอน กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นและหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก สามารถใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนได้ อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถเล่าเรื่องราวและนิทานประกอบการสอนได้ สามารถแสดงบทบาทสมมติได้ รู้จักนำวัสดุเหลือใช้มาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลรายงานความก้าวหน้าของเด็กอยู่เสมอ สามารถ วาดภาพสื่อให้เด็กเข้าใจได้ ส่งเสริมให้เด็กเสนอความคิดทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จัดทำโครงการสอน เตรียมการสอน และบันทึกการสอนทุกครั้ง

2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประสานงานกับผู้บริหารเพื่อนร่วมงานได้ รับฟังความเห็นของผู้อื่นช่วยเหลือเด็กให้แก้ปัญหาของตัวเอง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ยอมรับความสามารถและเข้าใจพัฒนาการของเด็ก มีความเต็มใจช่วยเหลือผู้ร่วมงาน ปรับตัวเองให้เข้ากับคนทุกชั้นทุกระดับฐานะและสังคมชอบพูดในที่สาธารณะ เข้าร่วมงานสังสรรค์ เอาใจใส่เด็กและสนใจปัญหาของเด็ก

3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รักและศรัทธาในอาชีพครูให้เกียรติครูด้วยกัน มีความเมตตากรุณาและเห็นใจผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณ รู้จักปฏิบัติตามพิธีการทางศาสนา ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณ รักษาความลับของเด็กและเพื่อนร่วมงานได้ดี รู้จักเสียสละและอดทน มีความประพฤติสุภาพเรียบร้อย

4) ด้านบุคลิกลักษณะสุขภาพทางกาย หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว และสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อยอีกทั้งยังรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5) ด้านบุคลิกลักษณะสุขภาพจิต คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะสุขภาพจิต การเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้อย่างสุขุมรอบคอบมี สุขภาพจิตดี อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอ่อนโยนมีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย

6) ด้านการพัฒนาตนเอง มีการปฏิบัติงานที่มีแบบแผนชัดเจน มีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง ติดตามข่าวสารทางการเรียนการศึกษายู่เสมอ มีการประเมินตนเองทำอยู่ตลอดเวลา นำผลงานวิจัยใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุง ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยได้ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่เสมอ เช่น การแต่งกาย ระวังความประพฤติตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญของครูปฐมวัยจะต้องมีเจตคติ ที่ดีต่อวิชาชีพครูต่อเด็กปฐมวัย มีเจตนาสูงในการที่จะเป็นครูปฐมวัย นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้านทั้งในด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็ก สามารถปรับตัวได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความรับผิดชอบ เป็นต้น เพื่อจะเป็นครูปฐมวัยที่ดีและสามารถพัฒนาเด็กไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บทบาทของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย

บทบาทครูในการปฏิบัติตนต่อเด็กปฐมวัย

ลีเปอร์และคนอื่นๆ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539 : 338-340 ; อ้างอิงจาก Leeper and others. : 1979 : 121. *Good School for young Children, A guide for working with Three-four and five years of children.* p. 121.) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูปฐมวัยในการปฏิบัติตนต่อเด็ก

1. เข้าใจธรรมชาติและพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง มีความอยากรู้ อยากเห็น ชอบเคลื่อนไหว ชอบเล่น มีช่วงความสนใจที่สั้น สนใจสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัว ชอบสิ่งที่มีลักษณะที่แปลกและไม่เคยเห็นมาก่อน เป็นต้น

2. รู้ความต้องการของเด็ก เด็กโดยทั่วไปมีความต้องการดังนี้ เช่น ความรัก ความปลอดภัย ต้องการยอมรับของกลุ่ม ต้องการความเป็นตัวของตัวเอง การเลียนแบบผู้ใหญ่ ต้องการกำลังใจ คำแนะนำและเหตุผล เป็นต้น

3. ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก โดยครูปฏิบัติต่อดังนี้ เช่น แสดงให้เห็นว่าครูรัก เด็กและให้ความสนใจ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กแต่ละคนได้ประสบความสำเร็จและมีความภาคภูมิใจในส่วนที่ดีของตัวเอง ใช้วิธีการและเทคนิคที่เหมาะสมในการลงโทษเด็ก เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก เช่น กิจกรรมที่เปิดโอกาสหลาย ๆ แนวทางให้เด็ก ได้คิดและค้นคว้าด้วยตนเอง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก ร่วมทำกิจกรรมกับเด็ก จัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กค้นหาประสบการณ์ที่ต้องการ เป็นต้น

5. ประเมินความพร้อมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 340-353) ได้กล่าวถึงบทบาทครูในการปฏิบัติตนต่อเด็กปฐมวัย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัย เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อน การรักษา ความสะดวกของร่างกาย การขับถ่าย เป็นต้น

2. จัดกิจกรรมให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันให้แสดงความคิดเห็น การสนทนา การเล่าเรื่อง เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสติทัศนศึกษา เช่น การใช้สไลด์ วิดีโอเทป เทป เป็นต้น

3.1 กิจกรรมให้เด็กได้เล่นนอกห้องเรียน

3.2 กิจกรรมเพลงและดนตรี

3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

3.4 กิจกรรมอิสระ

3.5 การท่องเที่ยว

4. การปฏิบัติตนกับเด็กในแต่ละวันของครู

4.1 ตรวจสุขภาพของเด็ก

4.2 วางแผนปรึกษากับเด็กในการทำกิจกรรม

4.3 กระตุ้นการทำกิจกรรมของเด็กให้เสร็จและให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเอง

- 4.4 ทำความสะอาดและเก็บสิ่งของ
- 4.5 จัดเวลาสำหรับเล่นกลางแจ้ง
- 4.6 จัดอาหารสำหรับเด็ก
- 4.7 จัดเวลาให้เด็กนอนพักผ่อน
- 4.8 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความพร้อม
- 4.9 แนะนำการใช้ห้องน้ำห้องส้วม
- 4.10 การประเมินผลงานของเด็ก

5. การดูแลและอบรมเด็ก

5.1 อาหารของเด็กปฐมวัย จะต้องดูแล เช่น ประเภทและปริมาณของอาหารเข้ากลางวัน บ่าย โดยจัดให้เพียงพอับความต้องการของเด็ก สังเกตการรับประทานอาหารของเด็ก ฝึกมารยาทและสุขนิสัยในการรับประทานอาหารให้กับเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเตรียมอาหาร เป็นต้น

5.2 การนอนและการพักผ่อนของเด็ก ดูแลสภาพห้องนอนของเด็ก ฝึกสุขนิสัย การนอนให้กับเด็ก

5.3 ดูแลการเล่นของเด็ก โดยให้เด็กได้มีอิสระในการเลือกอุปกรณ์ รับผิดชอบในการเล่นของเด็ก ให้เด็กได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง กระตุ้นให้เด็กนำประสบการณ์เดิมของเด็กมาใช้อย่างเต็มที่ เป็นต้น

5.4 การขับถ่ายและการรักษาความสะอาดร่างกาย

5.5 การอบรม สิ่งที่น่ามาอบรมให้กับเด็ก ได้แก่ นิสัยที่ดี เช่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ขยันขันแข็ง มีความอดทน รู้จักการรอคอย มารยาทที่ดี ได้แก่ การเดิน นั่ง พุด สวัสดิ์ ขอโทษ ขอบคุณ มารยาทในการปฏิบัติตนเอง การโอจาม สุขนิสัยที่ดี เช่น การอาบน้ำ การแปรงฟัน การนอน การรับประทานอาหาร เป็นต้น

5.6 วิธีอบรมเด็ก ได้แก่ ครูปฐมวัยจะต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดี สันทนกับเด็ก ให้คำปรึกษากับเด็กเป็นรายบุคคล พุดกับเด็กช้าๆ ชัดเจน ให้เด็กได้ค้นคว้า ทดลองด้วยตนเอง เป็นต้น

สุโขทัยธรรมาธิราช (2536 : 164) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับเด็ก ปฏิบัติดังนี้

1. ครูควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความอ่อนโยน รักเด็กเห็นอกเห็นใจและหวังดีต่อเด็ก
2. ครูควรให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนด้วยการรับรู้ความต้องการของเด็ก และส่งเสริมให้เด็ก

เห็นความสำคัญของความดีงามที่มีในตนเอง

3. ครูควรส่งเสริมให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย
4. ครูควรส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนประสบความสำเร็จอย่างน้อย 1 เรื่อง
5. ครูควรใช้เวลากับเด็กเป็นรายบุคคล ด้วยการให้โอกาสซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
6. ครูควรจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก

บทบาทในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์

มอริสัน (Morrison, 1995 : 98) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่มีความเหมาะสมกับเด็กดังนี้

1. ครูจะต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
2. ครูเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และควรให้กำลังใจเด็กในการเรียนรู้
3. ครูต้องสังเกตพฤติกรรมเด็ก จัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีความหมาย และมีประโยชน์ ให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2537 : 22-23) กล่าวไว้ว่า ครูปฐมวัยควรให้ความรัก ความปลอดภัยแก่เด็ก ให้เด็กมีอิสระและช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กต้องการ ไม่ควรทำให้เด็กอาย ควรให้เด็กลงมือกระทำด้วยตัวเอง เข้าใจพัฒนาการและอัตราการเจริญเติบโตของเด็ก ให้เด็กนอนพักผ่อนตอนกลางวัน ให้โอกาสเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เวลาให้เพียงพอกับเด็ก ครูควรส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก ครูเตรียมขยายประสบการณ์ให้กับเด็ก ครูเตรียมความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับเด็ก

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 620) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา วิธีสอน วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผล เป็นต้น
2. ศึกษาพัฒนาการด้านต่าง ๆ ความต้องการ และความสามารถของเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก สนองความต้องการ จัดกิจกรรมได้ตรงกับความสามารถของเด็ก
3. จัดหาสื่อการเรียนที่เด็กสามารถจับต้องได้และเพียงพอกับเด็ก เช่น ใช้ของจริง ของจำลอง รูปภาพ เป็นต้น
4. ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ให้เด็กใช้ ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ โดยครูเป็นผู้คอยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด
5. ส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผล และมีอิสระในการคิด
6. จัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย
7. กระตุ้นและสร้างความสนใจของเด็กเสมอ
8. จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าจากประสบการณ์ตรง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 9-11) ได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยรวมอย่างต่อเนื่อง
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
3. ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

4. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีบรรยากาศที่อบอุ่น เพื่อให้เด็กมีความสุข
5. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
6. จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ให้โอกาสเด็กได้สังเกต สำรวจ เล่น ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตัวเอง
7. จัดให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคลและกับผู้อื่น
8. จัดให้มีความสุข มีทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม กิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว และกิจกรรมสงบ เป็นต้น
9. จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
10. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญต่อกระบวนการมากกว่าผลผลิต
11. จัดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
12. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม รักชาติ และรักท้องถิ่น
13. จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และบอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง และประสบการณ์
14. ประเมินพัฒนาการของเด็ก ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
15. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 332) การที่ครูปฐมวัยสามารถจัดกิจกรรมให้ได้ผลนั้น ครูจะต้องศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ (หลักสูตร) เพื่อให้ทราบขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย กิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก ได้แก่ การสนทนากับเด็ก เกมการศึกษา การเล่านิทาน หรือเรื่องราว การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมสร้างสรรค์ เพลงดนตรี กิจกรรมอิสระ ซึ่งการจัดกิจกรรมอิสระ ควรให้เด็กได้เลือกกิจกรรมเอง เด็กมีโอกาสในการทดลองกับวัสดุอุปกรณ์ เด็กเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการเล่น ให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเอง มีอิสระโต้ตอบกับเพื่อน เด็กมีอิสระในการเลือกเข้ากลุ่ม และให้เด็กสามารถนำเสนอประสบการณ์เดิมมาใช้อย่างเต็มที่

การจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยนั้นครูจะต้องศึกษาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมแต่ละชนิด การเตรียมสื่ออุปกรณ์ และมีความรู้ทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก และมีการเตรียมตัวที่ดีเพื่อให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ

บทบาทของครูในการจัดสภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียน

ลีเปอร์และคนอื่นๆ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2540 : 176-177 ; อ้างอิงจาก Leeper and others. 1987. *Good School for young children.*) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. เนื้อที่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนควรมีบริเวณกว้างขวางเพียงพอที่จะให้เด็กแสวงหาความจริงจากการทดลองค้นคว้าด้วยตัวเอง และพื้นที่กว้างพอให้เด็กเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ และปลอดภัย

2. มีวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนเพียงพอกับเด็ก ที่จะเล่นคนเดียว เล่นเป็นกลุ่ม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เคลื่อนย้ายได้ เมื่อต้องการเก็บ วัสดุอุปกรณ์แต่ละอย่างที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีความสอดคล้องกับพัฒนาการ ความสนใจ และวุฒิภาวะของเด็ก

3. ในห้องเรียนควรมีตู้หรือช่องสำหรับเด็กเก็บเสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัว มีห้องน้ำ อ่างล้างมือ มีความสะดวกสำหรับเด็ก ห้องเรียนควรมีอุณหภูมิ แสงสว่าง และการถ่ายเทอากาศพอเหมาะ

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 232-250) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรพิจารณาในการจัดห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ 2 ลักษณะไว้ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่

1.1 สี สีที่ใช้ทาห้องเรียนควรเป็นสีอ่อน เช่น สีฟ้า สีเขียว สีชมพู สีเหลือง และทาเพดานด้วยสีขาว

1.2 แสง ห้องเรียนของเด็กต้องมีแสงสว่างอย่างเพียงพอ สูงจากพื้นไม่เกิน 70 เซนติเมตร

1.3 อากาศ มีหน้าต่างถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ

1.4 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.5 มีความปลอดภัย เครื่องใช้ในห้องเรียนจะต้องไม่เป็นอันตรายแก่เด็ก

1.6 มีความสะดวก ในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยจะต้องมีสิ่งต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก

อย่างครบครัน

1.7 มีความสุขสบาย สิ่งของเครื่องเล่นเครื่องใช้ ตลอดจนโต๊ะ เก้าอี้ จะต้องมีความเหมาะสมกับตัวเด็ก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกสบาย

1.8 ความสนุก ห้องเรียนของเด็กปฐมวัยควรมี เครื่องเล่นต่าง ๆ ตลอดจนภาพ หนังสือ สิ่งของ ของจำลอง เพื่อให้เด็กได้เรียนจากของจริงและของจำลอง

1.9 ประสิทธิภาพ ห้องเรียนควรจัดสิ่งที่ส่งเสริมประสิทธิภาพของเด็ก เช่น กระดาษทราย ภาพ และแผนภูมิ เป็นต้น

นอกจากนี้ในห้องเรียนจะต้องมีการจัดมุม มุมที่จัดให้กับเด็ก ได้แก่ มุมตุ๊กตา มุมของเล่น มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมธรรมชาติ มุมหนังสือ เป็นต้น

2) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก

2.1 สนามหญ้า สนามหญ้าควรมีบริเวณกว้าง มีต้นไม้ใหญ่ เพื่อให้ร่มเงาแก่เด็ก รอบสนามควรมีการปลูกดอกไม้ เป็นต้น

2.2 สนามเด็กเล่น เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในสนามควรมี เครื่องเล่นสนาม ได้แก่ ชิงช้า สะพานเลื่อน กระดานหก ราวไต่ ราวโหน โครงไม้ ม้าหมุน เรือล้อป้อทราย เป็นต้น

บทบาทของครูที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 335-337) กล่าวว่า ครูปฐมวัยที่ประสบความสำเร็จที่สุด คือครูที่ยอมรับผู้ปกครองเป็นเพื่อนร่วมงาน และเพื่อนในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้นบทบาทของครูที่เกี่ยวข้อง

กับผู้ปกครองจึงมีความสำคัญ ที่จะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจลูกของตนเองได้ดีขึ้น และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียน ดังนั้นบทบาทของครูในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมีดังนี้

1. ก่อนรับเด็กเข้าเรียนควรให้ความรู้เกี่ยวกับผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางการเรียนการสอน
2. หาโอกาสสนทนากับผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ถึงลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและไม่ใช่ปัญหาของเด็ก ขณะอยู่ที่โรงเรียนและที่บ้าน
3. จัดเวลาและโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าสังเกตการเรียนการสอน
4. จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองที่มีอาชีพและประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางการศึกษา มาพูดคุยเล่าประสบการณ์ให้เด็กฟัง
5. จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัคร เข้ามาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียนตามความถนัด
6. จัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแจกให้ผู้ปกครอง
7. เยี่ยมบ้านเด็กเพื่อพบปะสนทนากับผู้ปกครองของเด็กในยามปกติตลอดจนในยามเจ็บป่วย หรือเดือดร้อน

เยาวยา เดชะคุปต์ (2541 : 169-170) ได้กล่าวถึงวิธีการติดต่อกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. เขียนรายงานเรื่องเด็กขณะอยู่ที่สถานศึกษาถึงความสามารถให้ผู้ปกครองทราบ
2. ครุส่งผลงานของเด็กกลับบ้านให้ผู้ปกครองได้เห็นความก้าวหน้า การพัฒนาการเรียนรู้อย่างดี
3. ส่งแบบสอบถามหรือสนทนาเมื่อผู้ปกครองมารับส่งเด็ก เพื่อสร้างความสนิทสนมและความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อเด็ก
4. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากร เป็นต้น
5. ปรึกษาร่วมกับผู้ปกครองอาจจะทำเป็นกลุ่ม มีการอภิปรายต่างๆ เรื่องเด็กเพื่อร่วมช่วยแก้ปัญหาของเด็ก เป็นต้น

ราศรี ทองสวัสดิ์ (2537 : 119-120) กล่าวว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการร่วมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับลูกของตน กับความรู้ทั่วไปของเด็กในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน
2. ผลักดันให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวในเชิงบวกได้พัฒนาไป โดยอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ และพูดคุยอย่างไม่ปิดบัง
3. ยอมรับว่าครอบครัวมีอิทธิพลเบื้องต้นในการเลี้ยงดูเด็ก
4. ยอมรับในเอกภาพของแต่ละครอบครัวและความสำคัญของประเพณี วัฒนธรรม ภาษาและความเชื่อของครอบครัวนั้น ๆ
5. เคารพสิทธิในความเป็นส่วนตัวของครอบครัว
6. ช่วยพัฒนาความรู้สึกรู้ว่าเป็นเจ้าของในสถาบันที่ตนนำเด็กเข้าไปอยู่ในความดูแล
7. ยอมรับความแตกต่างของแต่ละครอบครัวว่ามีลักษณะตามสังคมที่อาศัยอยู่
8. รักษาความลับ

บทบาทของครูปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานอื่น

เยาวยา เตชะคุปต์ (2541 : 169 – 171) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นดังนี้

1. ติดต่อเยี่ยมเยียนชุมชนอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอทั้งในยามปกติ และยามเจ็บป่วยหรือเดือดร้อน
2. ช่วยเหลือประชาชนในการติดต่อธุรกิจภายในโรงเรียน
3. มีการประชุมร่วมกับชุมชน
4. ช่วยเหลืองานชุมชน เช่น การพัฒนาต่าง ๆ
5. ร่วมมือกันในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
6. จัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแจกให้ชุมชน
7. ร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาและชุมชน
8. รับส่งข่าวสารซึ่งกันและกัน
9. ช่วยเหลือกันซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
10. จัดโปรแกรมที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน
11. ส่งเสริมความสนใจที่ดีที่สุดในเด็กโดยการให้การศึกษาแก่ชุมชน

บทบาทของครูที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น

ครูปฐมวัยควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ให้ความร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกัน และกันทางการบริหาร ทางวิชาการ นันทนาการ จัดกิจกรรม และการแก้ปัญหาาร่วมกัน
2. แลกเปลี่ยนครูที่ชำนาญการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. เชิญชวนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กของหน่วยงานอื่น ๆ มาเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของตน
4. เป็นวิทยากรในการประชุมอบรม หน่วยงานอื่น เชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นมาให้ความรู้
5. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับครูหรือผู้ดูแลเด็กของหน่วยงานอื่น ๆ
6. ประชุมวางแผนงานร่วมกับครู หรือผู้ดูแลเด็กของหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้แนวทางการให้บริการและการศึกษาแก่เด็ก เป็นไปในทำนองเดียวกันและแลกเปลี่ยนสื่อสารการเรียนการสอนระหว่างกัน
7. จัดงานสังสรรค์ระหว่างโรงเรียน อาจจัดในระดับครูหรือโรงเรียนก็ได้ตามความเหมาะสม เช่น การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเพื่อให้เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกันในกลุ่มโรงเรียนที่ใกล้กัน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูปฐมวัย และงานที่รับผิดชอบของครูปฐมวัย แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ครูปฐมวัยที่ดีจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและโปรแกรมวิชาการศึกษปฐมวัย รักเด็ก พุดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ เชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ใจเย็น มีความอดทน ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นต้น

2. ครูปฐมวัยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน หลักสูตรและการจัดประสบการณ์ นวัตกรรมทางการศึกษา การประดิษฐ์และการใช้สื่อการเรียนรู้การสอน การแก้ปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา การประเมินผลเด็กปฐมวัย เป็นต้น

3. ครูปฐมวัยจะต้องมีทักษะ การสังเกต การใช้คำถาม การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การเตรียมเด็กให้สงบ การเล่นนิทาน ร้องเพลง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก การผลิตและการใช้สื่อ ทักษะในการสื่อความหมาย เป็นต้น

4. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการประยุกต์กิจกรรม การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ วางแผนงานที่ดี เป็นต้น

5. ครูปฐมวัยมีงานที่รับผิดชอบ การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อม งานธุรการใน ชั้นเรียน งานวิชาการ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา

คุณลักษณะของครูปฐมวัยที่กล่าวมาของครูแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายในของตัวบุคคล ได้แก่ เจตคติ ของบุคคล เจตนาและปัจจัยภายนอกของบุคคล ได้แก่ การคล้อยตามบุคคลอื่น ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ประการจะส่งผลต่อเจตนา ของบุคคลที่จะเป็นครูปฐมวัยว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปคุณลักษณะของครูปฐมวัยและพฤติกรรมในการทำงานของครูปฐมวัย

2.3 หน้าที่ของครูปฐมวัย

ครูปฐมวัยควรจะเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา ไปทำงานเป็นประจำ เตรียมการสอนสม่ำเสมอเนื่องจากหน้าที่ครูปฐมวัย ไม่ได้ขึ้นกับการสอนวิชาเลขสอนการอ่านภาษาไทย ความสำคัญของครูขึ้นอยู่กับการสอนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักสร้างสรรค์ ครูจะต้องเข้าใจเด็ก รู้จักชื่อ นามสกุลและประวัติสั้นๆ เกี่ยวกับครอบครัวของเด็กเพื่อจะช่วยให้เด็กรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและความอบอุ่นใจยิ่งขึ้น ครูควรให้ความสนใจกับเด็กแต่ละคนเท่าเทียมกัน ไม่ลำเอียงเลือกที่รักมักที่ชังจัดที่นั่งให้เหมาะสมและแนะนำเด็กให้รู้จักกัน รวมทั้งแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโรงเรียนด้วยหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีอยู่หลายอย่าง (เบญจา แสงมะลิ, 2522 : 15 -20) ได้แก่

1. ให้ความช่วยเหลือ ครูอนุบาลเป็นผู้แนะ ผู้ช่วย ผู้ควบคุมดูแลเด็ก เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รู้จักช่วยเหลือตัวเอง หัดคิด หัดสังเกต หัดค้นหาเหตุผลด้วยตนเอง

2. ให้การอบรมเด็ก เด็กในวัยอนุบาลนี้ควรได้รับ "การอบรม" มากกว่า "การสอน" โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ชี้แจง ชักจูงและควบคุมอยู่ ส่งเสริมและสร้างความเจริญงอกงามให้แก่จิตใจเด็ก ให้เด็กรู้จักคิด รู้จักสังเกต รู้จักเปรียบเทียบ สามารถตัดสินใจและพึ่งตนเองได้ ให้มีความประพฤติดีและมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

3. ให้อิสระแก่เด็ก ครูควรให้เด็กมีอิสระภาพที่จะเคลื่อนไหวหรือใช้กำลัง ความว่องไวได้ตามความต้องการของธรรมชาติ การที่ครูใช้วิธีบังคับให้เด็กนั่งนิ่งๆ อย่างผู้ใหญ่เป็นการอบรมที่ขัดกับจิตใจของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างยิ่งที่สุด

4. ระวังดูแลเด็กให้ปลอดภัย เด็กเล็กๆ ที่ร่างกายแข็งแรง สุขสบาย จะไม่อยู่นิ่งชอบการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ จึงมักเกิดอุบัติเหตุและมีอันตราย ครูอนุบาลจึงต้องดูแลเด็กให้อยู่ในสายตาของตนเองเสมอ

5. เลี้ยงดูเด็ก เด็กเล็กก่อนวัยเรียนที่ผู้ปกครองส่งให้มาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลในเวลากลางวันนั้นก็เพื่อให้โรงเรียนทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหลานแทนตน ฉะนั้น ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจะต้องจัดเลี้ยงดูให้เด็กเติบโตและสุขสบาย

6. ส่งเสริมความเจริญเติบโตด้านต่าง ๆ โดยที่ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กและเรื่องพัฒนาการของเด็กให้เด็กกินดีอยู่ดี มีการเคลื่อนไหว มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน กระทำกิจกรรมที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกต การเปรียบเทียบ การค้นคว้าหาเหตุผล

7. ปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม เด็กเล็กอายุหนึ่งขวบถึงห้าขวบนี้เป็นระยะสำคัญที่สุดของชีวิต ในการปลูกฝังเด็กให้มีนิสัยที่ดีนั้น เด็กจะต้องกระทำสิ่งที่ได้อย่างสม่ำเสมอ สิ่งใดดีครูจะต้องฝึกหัดให้เด็กทำ เด็กจะได้นำไปปฏิบัติตาม

8. ขัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เด็กบางคนมีนิสัยดื้อรั้นเอาแต่ใจตัวเอง รั้งแกผู้อื่น งอแง ตีนกิ้ง ครูอนุบาลจะพบเด็กในความรับผิดชอบ เช่นนี้ ครูอนุบาลจะต้องคอยแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของเด็ก ด้วยการชี้แจงให้เห็น สอนให้รู้จักควบคุมตนเอง ตำหนิและลงโทษถ้ายังดื้อรั้นอยู่ ชมเชย ถ้าเด็กประพฤติดีขึ้น การขัดเกลานิสัยนั้น ต้องใช้เวลาและครูต้องฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความอดทน เมตตาปราณีต่อเด็ก เข้าใจปัญหาและสาเหตุของเด็ก จึงจะช่วยขัดเกลานิสัยเด็กได้

9. การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ เตรียมสภาพของร่างกายและจิตใจเด็ก ให้พร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นต่อไป

10. ให้เด็กมีความรู้เหมาะสมกับวัย เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เด็กต้องการคำตอบง่าย ๆ ไม่ลึกซึ้ง การที่จะให้เด็กเรียนรู้นั้น ควรพิจารณาดูว่าเด็กอายุเท่าใด เด็กสนใจต่อสิ่งใด ทุกอย่าง que เด็กเรียนรู้นั้นต้องเป็นสิ่งที่ง่ายและเหมาะสมกับวัยของเด็กและมีประโยชน์ต่อเด็ก สิ่งนั้นควรเป็นความรู้พื้นฐานของเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กแลเห็นได้ กระทำได้ เด็กจึงจะเข้าใจได้จริง

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเด็กอนุบาล ครูจะต้องให้เด็กเชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นผู้นำของเด็กได้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้วิชาพื้นฐานและมีคุณลักษณะที่จะทำงานกับเด็กและทำให้เด็กชอบด้วย สำหรับในด้านเพศและสถานภาพส่วนตัวของครูอนุบาลนั้น ฟูลเลอร์ (Fuller . 1961 : 19 – 20) ได้กล่าวว่า การวิจัยที่ผ่านมาไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าครูอนุบาลที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นเพศใด แต่งานหรือยังเป็นโสด อายุเท่าใด ระดับการศึกษาเพียงใด แม้แต่ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารการศึกษาก็ยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของครูอนุบาลได้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและบทบาทของผู้ปกครองกับการศึกษาปฐมวัย

3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้แก่ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ใช้ชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นๆ

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่สถานที่เรียนหรือหน่วยงานการศึกษาออกโรงเรียน บุคคลครอบครัว ชุมชน หรือองค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ องค์กรศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์และสถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นๆ เป็นผู้จัด

มาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตราที่ 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยบัญญัติเป็นการเฉพาะในหมวดที่ 7 ว่าด้วยการปฏิบัติครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงตามมาตรฐาน 52 – 57 ทั้งการปรับระบบการผลิต การพัฒนา การควบคุมวิชาชีพระบบการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล

3.2 ผู้ปกครองกับการศึกษาปฐมวัย

ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี พร้อมทั้งจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุกๆ ด้านเขาจะได้เติบโตและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสามารถแก้ปัญหาและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและผู้ปกครองปัจจุบันเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยพร้อมทั้งเลือกสรรหาโรงเรียนนุเคราะห์ครูที่ตนเองต้องการ (วารสาร รักวิจัย.2527:6)

3.3 ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ในปัจจุบันผู้ปกครองมีความสนใจและมีการติดต่อโรงเรียนเพื่อทราบพัฒนาการของลูกพร้อมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น มาประชุมตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด มีการมาร่วมกิจกรรมของเด็ก เช่น วันเด็ก วันปิดภาค การให้ความร่วมมือในเรื่องอาชีพ เช่น บิดามารดาเป็นแพทย์ก็จะมาร่วมบรรยาย พร้อมทั้งให้ความรู้กับผู้ปกครองด้วยกัน หรือบทบาทสมมติให้เด็กดูและเด็กเกิดประสบการณ์โดยตรง มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมมากขึ้น มีข่าวสารโต้ตอบกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการได้ครบทั้ง 5 ด้าน (ราตี ทองสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 1- 4)

การประสานงานกับโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาการของเด็กภาวะสังคมและเศรษฐกิจเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในหลายๆ ด้าน ดังนั้นการเสริมสร้างความรู้ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจำนวนมากยังมีความเชื่อและคาดหวังให้ลูกเรียนอ่าน เขียน คิดเลขให้ได้ในระดับปฐมวัยแต่แวดวงการศึกษาปฐมวัยมองว่าสติปัญญาเป็นเรื่องครอบคลุมพฤติกรรมความคิดทั้งหมดที่เด็กแต่ละวัยจะสามารถกระทำได้ตามขั้นตอนและมีได้มั่งวัด สติปัญญาด้านความจำแต่เพียงอย่างเดียว ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกขัดแย้งไม่แน่ใจแนวความคิดแนวปฏิบัติต่อลูก ดังนั้นโรงเรียนมีหน้าที่ให้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องกับผู้ปกครอง เช่น วารสาร หนังสือ รายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในทางที่ถูกต้องมากขึ้น (ภรณ์ คุรุรัตน์.2540 : 50 – 51)

3.4 การร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมของโรงเรียน

เวลาหลายปีแห่งการร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน มุ่งมั่นที่จะดำเนินการทางด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการศึกษาและทางด้านจิตวิทยาเด็ก เช่น เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ การสนับสนุนการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองโดยการจัดสมาคมผู้ปกครองและให้การสนับสนุนด้านการเรียน ด้านการกีฬา การสนทนาด้านต่างๆ การจัดโภชนาการสำหรับเด็ก (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์.2540:52 – 53)

3.5 เตรียมลูกให้พร้อมที่จะไปโรงเรียน

ผู้ปกครองต้องเตรียมความพร้อมลูกให้สัมพันธ์กับทางโรงเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย เช่น เปิดให้เด็กได้มีโอกาสใช้กล้ามเนื้อใหญ่เล็ก เพื่อการเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว ว่องไว โดยการฝึกที่เหมาะสม เช่น ให้ฝึกกล้ามเนื้อมือ ชีตเขียนระบายสี ฝึกการคิดคำนวณ ฝึกการช่วยเหลือตนเองในการทรงตัว การปฏิบัติที่ถูกต้อง เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายให้สัมพันธ์กับทางโรงเรียน โดยฝึกให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ การรอคอย การเสียสละ การสร้างความมั่นใจในตนเองให้รู้จักตนเอง สร้างความคุ้นเคยให้กับเด็ก โดยให้เด็กได้รู้จักเล่นกับเพื่อนไปพบปะกับคนนอกบ้าน สำหรับการเตรียมตัวด้านสติปัญญาอาจทำได้โดยจัดประสบการณ์พื้นฐานให้กับเด็กแนะนำของเล่นที่เป็นประโยชน์และช่วยในการเรียนรู้ทางภาษาคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ สร้างประสบการณ์ในการสำรวจค้นคว้าทดลองให้กับเด็ก พูดคุยเรื่องต่างๆ ที่สนใจและเด็กเรียนรู้หาไปดูประสบการณ์ตรง ดังนั้นผู้ปกครองควรเตรียมความพร้อมให้กับเด็กจะช่วยให้เด็กพัฒนา (วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 7)

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

4.1 บทบาทของสถาบันราชภัฏในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษากลับเป็นสถาบันที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่จะต้องดำเนินการให้องค์กรมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง สภาพัฒนาการศึกษากลับ จึงได้ใช้ระบบ “ศูนย์ความเป็นเลิศ” ที่เกิดจาก “เครือข่ายความร่วมมือ” อย่างใกล้ชิดและการเรียนรู้ร่วมกันของสถาบันผลิตและพัฒนาครู องค์กรวิชาชีพครู สถาบันศึกษาที่เป็นโรงเรียนพัฒนาวิชาชีพ โดยมีกระบวนการใหม่ในการผลิตครูที่เน้นนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนา การเรียนรู้แบบองค์รวมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่มีเป้าหมายให้ครู ผู้เรียน โรงเรียน และสังคม มีคุณภาพโดยสร้างระบบและ กระบวนการใหม่ในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สร้างระบบและกระบวนการใหม่ในการผลิตและพัฒนาครู
2. สร้างระบบและกระบวนการใหม่ในการผลิตและพัฒนา ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา
3. สร้างระบบและกระบวนการใหม่ในการผลิตและพัฒนาคณาจารย์สถาบันผลิต และพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา
4. สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4.2 จุดประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

1. เพื่อให้นักศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาแนวคิดทฤษฎีและหลักการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
3. มีความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความพร้อมและความสามารถของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามศักยภาพ
4. มีความสามารถในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความรู้และความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม
6. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม รักและศรัทธาในวิชาชีพครูตลอดจนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครูปฐมวัย
7. มีความรู้และความสามารถในการจัดดำเนินงานและการบริหารโรงเรียนอนุบาลหรือสถานพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ และสามารถทำงานร่วมกับครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ
8. มีพื้นฐานความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยพอเพียงที่จะนำไปสู่การศึกษาระดับสูงหรือทำการค้นคว้าวิจัยในงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.3 มาตรฐานด้านคุณภาพของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตของโปรแกรมไว้ 4 ด้าน ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ

ด้านร่างกาย

- มีสุขนิสัยที่ดี
- สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- มีความรักและปรารถนาดีต่อเด็ก
- มีความรักในความเป็นครู
- มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- มีความมั่นคงทางจิตใจ
- เชื้อมั่นและมั่นคงในสิ่งที่ตั้งมั่น

ด้านสังคม

- มีมนุษยสัมพันธ์
- มีความรับผิดชอบ

ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ความรู้ความสามารถทั่วไป

- มีความใฝ่รู้ (ใฝ่เรียนรู้) และพัฒนาตนเองเสมอ
- ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

ความรู้เฉพาะด้าน

- มีความรู้เรื่องจิตวิทยาและพัฒนาการเด็กอย่างชัดเจน

ด้านความรู้ความสามารถพิเศษ

- การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- ความสามารถด้านศิลปะสำหรับเด็ก
- ความสามารถด้านภาษา และการถ่ายทอดทางภาษา
- ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

4.4 การพัฒนาครูและนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

การพัฒนาครูโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพที่ดีนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการพัฒนา นักศึกษาที่กำลังศึกษาในโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ทั้งระบบการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร และ ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลถึงคุณภาพของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คือ การส่งเสริมเจตนา ในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญที่เข้ามาเกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติ ในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย และการคล้อยตามบุคคลอื่น ในการเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 อย่างมีผลต่อเจตนาในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา ปฐมวัย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของครูระดับปฐมวัย ดังต่อไปนี้

สุโขทัยธรรมาธิราช (2538 : 48 – 51) ได้กล่าวถึง การเตรียมครูปฐมวัยว่า ครูผู้สอนมีความสำคัญมาก การเตรียมครูผู้สอนระดับปฐมวัย ควรเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกตัวบุคคลที่จะเข้ามาศึกษา

โดยจะต้องมีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้นการคัดเลือกครูจะต้องระมัดระวัง และเตรียมผู้ที่จะเป็นครูระดับปฐมวัยดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความตั้งใจดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและอิทธิพลของครูปฐมวัย ต่อพัฒนาการและประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
2. ควรมีความรู้พื้นฐานพร้อมที่จะศึกษาต่อไปในระดับที่สูงขึ้นต่อไป
3. มีสติปัญญาดี สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้
4. ควรเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
5. มีความรู้ทางด้านพยาบาล ด้านสุขภาพอนามัยและโรคของเด็ก
6. ทราบแนวการปฏิบัติงานว่าสิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ มีความรู้ในด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ กฎกระทรวงต่าง ๆ เป็นต้น
7. สามารถให้ความรู้แก่บิดา มารดาของเด็กได้ และสามารถติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กได้

เคนทซ์ (Eva Essa. 1996 : 95 – 96 ; citing Catz. 1977. *Introduction to early Childhood education.*) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. เน้นความรับผิดชอบในการดูแลเด็ก ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ขั้นนี้จะเน้นในการส่งเสริมการให้กำลังใจ การให้คำแนะนำ และสิ่งอื่น ๆ ที่ต้องการ
2. ศึกษาเด็กที่มีปัญหา หรือเด็กที่มีความผิดปกติอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการอบรม การสำรวจเด็ก รวมไปถึงการวิเคราะห์ปัญหาของเด็กที่เกิดขึ้น
3. เริ่มต้นหาแสวงหาความรู้แนวคิด แนวทางวิธีการในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนร่วมงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชุม ค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ วารสาร และแสวงหาความรู้ในรูปแบบอื่น ๆ เป็นต้น
4. ให้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ศึกษาหาความรู้ในส่วนที่ลึกและกว้าง มีการปรับเปลี่ยนมุมมองแนวคิดในการทำงาน การเข้ามีส่วนร่วมในสังคม หาโอกาสพบปะกับคนอื่นมากขึ้น ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้มีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บุหงา วัฒนะ (2541 : 110) ได้กล่าวถึงการสรรหาคัดเลือกที่จะมาเป็นนักศึกษาครู และการส่งเสริมวิชาชีพครูให้กับนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ให้มีการสร้างเครื่องมือ และเทคนิคสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาครู เช่น วัดเจตคติต่อนักเรียน ตักยภาพการสอน อุดมการณ์ของความเป็นครู และความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก
2. สรรหานักศึกษาที่เข้ามาเรียนครู จากนักเรียนที่เรียนเก่ง ร่วมกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
3. ควรศึกษาความต้องการคุณลักษณะของครูในทัศนะของหน่วยงานที่ใช้ครู
4. ควรให้ทุนเรียนแก่นักเรียนในชนบท และบริเวณในเมืองที่มีครูขาดแคลน เช่น ชุมชนแออัด
5. ทบทวนหลักสูตรการฝึกหัดครู กฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับครู เพื่อให้คนที่จะมาเป็นครูได้ผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี
6. ตรวจสอบครูเพื่อสนองความต้องการของชุมชน
7. มีการฝึกประสบการณ์แต่เนิ่น ๆ โดยเน้นจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม

8. ส่งเสริมให้นักศึกษาสายครูค้นคว้าแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

บุคคลที่จะเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีเจตคติและอุดมการณ์ของความเป็นครูสูง มีทักษะ มีความรู้และความสามารถ มีบุคลิกภาพที่ดี วางตัวเป็นที่น่าเคารพนับถือ เป็นต้น และบุคคลที่จะเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องผ่านระบบการคัดเลือกที่ดี และผ่านกระบวนการในการผลิตครูที่ดี จากสถาบันผลิตครูที่มีคุณภาพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูอนุบาล ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1944 – 1950 ได้มีผู้วิจัยคุณลักษณะของครูอนุบาล ซึ่งพบว่า ครูอนุบาลควรมีลักษณะ ดังนี้

1. บุคลิกภาพที่ดี เช่น มีความกระฉับกระเฉง มีความสง่า หน้าตาสะอาดหมดจด
2. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เช่น การอ่านหนังสือต่างๆ เป็นประจำ เป็นผู้ที่มีการติดตามข่าวอยู่เสมอ
3. มีอารมณ์ที่มั่นคง มีอารมณ์ขัน
4. มีศีลธรรม จริยธรรม เหมาะสมกับที่เป็นครู

ฟูลเลอร์ (Fuller, 1961: 19 – 20) ได้กล่าวถึงการวิจัยที่ผ่านมาไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า ครูอนุบาลที่ประสบความสำเร็จเป็นเพศใด แต่งานหรือไม่ อายุเท่าใด ระดับการศึกษาเพียงใด แม้แต่ศึกษานิเทศน์หรือผู้บริหารการศึกษา ก็ยังไม่สามารถที่จะวัดความสำเร็จของครูอนุบาลได้แต่เป็นที่ยอมรับกันว่า ครูอนุบาลจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ชอบค้นคว้า ทดลอง
2. มีความรู้ในวิชาที่สอน
3. มีประสบการณ์ในการยืดหยุ่นวิธีการสอนมาใช้ในเด็กแต่ละคน

เฮลด์และมัวร์ (Heald and Moor, 1968 : 142) ได้วิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีอาชีพครูว่าต้องมีความแตกต่างจากอาชีพอื่นๆ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เป็นครูต้องมีคุณลักษณะต่อไปนี้ คือ

1. วิจัยญาณที่ดี
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีเมตตา
4. มีความละเอียด ประณีต
5. มองโลกในแง่ดี
6. มีอารมณ์มั่นคง
7. เต็มใจทำงาน
8. ไม่วิจารณ์ผู้อื่น

ไวย์แกนด์ (Weigand. 1977 : 6) ให้ความเห็นว่าครูที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ดำเนินถึงระดับสติปัญญาของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. สอบตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน ช่วยให้เด็กคิดและกระตุ้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาใช้
4. สามารถสอบได้อย่างมีลำดับชั้น
5. มีเทคนิคในการวัดผลประเมินผล
6. พัฒนาให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

สรุปได้ว่า ลักษณะครูที่ดีควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ เป็นคนมีเหตุผล มีความยุติธรรม มีความซื่อตรง เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความเป็นประชาธิปไตย มีวาจาสุภาพอ่อนน้อม มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน มีความเมตตากรุณา นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้รอบรู้ มีความรู้สึกดีค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีทักษะการสอนที่ดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีเทคนิคในการจัดกิจกรรมการสอน รวมทั้งมีเทคนิคในการวัดผลที่ดีด้วย

แฟนดีและเวียสน์ (วารสาร วิชาธรรม. 2538 : 28 ; อ้างอิงจาก Fainting and Weinstein. 1972) ได้ทำการศึกษาสภาพของครอบครัวของชาวอเมริกันพบว่า ครอบครัวที่มีความมั่นคงและรายได้สูงมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูงกว่าครอบครัวที่ไม่มั่นคงและมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่ไม่มั่นคง พ่อแม่จะมีความกังวลใจในด้านเศรษฐกิจมากกว่าที่จะสนใจในการศึกษาของบุตร

มาร์นี (วคิน ปาลเดชพงศ์. 2539 : 50 – 51 ; อ้างอิงจาก Mami. 1974) ได้ศึกษาปัญหาการจัดอนุบาลศึกษาและสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินโรงเรียนอนุบาลศึกษาขึ้น แบ่งเป็น 3 ภาค คือ

ภาคที่ 1 ประวัติความเป็นมาของอนุบาลศึกษาในอินเดีย เรื่องสำคัญที่เน้นในภาคนี้ ได้แก่ สุขอนามัย โภชนาการและการศึกษาของเด็ก

ภาคที่ 2 คู่มือการใช้แบบประเมินโรงเรียนอนุบาล

ภาคที่ 3 แบบประเมินโรงเรียนอนุบาล

มาร์นี (Mami) ได้เสนอแนะผู้ที่ควบคุมดูแลการอนุบาลศึกษาและผู้ใช้แบบประเมินโรงเรียนอนุบาลศึกษา ดังนี้

1. แนะนำครูให้เลือกและจัดกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจและวัยของเด็ก
2. ประเมินผลด้านการดูแลรักษาอาคารสถานที่ของโรงเรียน
3. ตั้งหน่วยประสานงานระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง รัฐบาล สมาคมและชุมชนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสวัสดิภาพของเด็ก

แบบประเมินนี้ครอบคลุมหัวข้อต่างๆ คือ อาคารสถานที่ ครู นักเรียน การจัดกิจกรรมของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและฐานะทางการเงินของโรงเรียน การประเมินแต่ละหัวข้อจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ปานกลาง ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แบบประเมินนี้จะให้ผู้ควบคุมดูแลการจัดอนุบาลศึกษาเป็นผู้ประเมิน

แกสตัน (วติณ ปาลเดชพงศ์. 2539 : 52 ; อ้างอิงจาก Gaston. 1976) ได้ทำการสำรวจการจัดการศึกษา ให้แก่เด็กวัยก่อนเข้าเรียน ของประเทศที่เป็นสมาชิกของยูเนสโก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษาของประเทศต่างๆ โดยวิธีการส่งแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามในหัวข้อต่างๆ คือ

1. เรื่องทั่วๆ ไปเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลภายในประเทศ เช่น จำนวนโรงเรียน อาคาร สถานที่และฐานะทางการเงินของโรงเรียน เป็นต้น
2. การดำเนินงานของ โรงเรียนอนุบาลภายในประเทศ เช่น ระยะเวลาเรียนของโรงเรียน การบริหารงาน เวลาทำการสอน วิธีการสอน เป็นต้น
3. บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดอนุบาลศึกษาของประเทศ เช่น ครู พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง บริการทางสังคม บริการทางสาธารณสุข เป็นต้น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุบาลศึกษาภายในประเทศ
6. แนวโน้มของอนุบาลศึกษาของแต่ละประเทศในอนาคต

มีประเทศสมาชิกส่งแบบสอบถามคืนมา 68 ประเทศ และผลของการสำรวจครั้งนี้ได้เสนอเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษาของบรรดาประเทศสมาชิกของยูเนสโกว่า ไม่มีการประเมินคุณภาพโรงเรียน หรือความแตกต่างของการจัดอนุบาลศึกษา ในแต่ละประเทศแต่อย่างใด

ฟิลลิปส์และคนอื่นๆ (พรทิพย์ สวีล. 2537 : 24 ; อ้างอิงจาก Phillips and others. 1980) ได้ศึกษาคุณภาพของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในเบอร์มิวด้า (Bermuda) ศึกษาสภาพแวดล้อม 6 ประเภท ได้แก่การดูแลประจำวัน การจัดตกแต่งพื้นที่และการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเด็กประสบการณ์การใช้เหตุผลทางภาษากิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการทางด้านสังคม พบว่าคุณภาพของสภาพแวดล้อมของศูนย์ทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสังคมและภาษาของเด็ก

การ์เซีย (ชูลีพร อนุะมาน. 2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Garcia. 1985) ได้ทำการศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอนี้ที่เป็นประโยชน์ คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม ภูมิใจในความเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียนรู้และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

5.2 งานวิจัยในประเทศ

ประโยชน์ จันทร์โชติ (2520 : 61 - 63) ได้ศึกษาวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยสอบถามทัศนะจากบุคคลหลายฝ่าย คือ ครูประถมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะด้านการสอน มีความรู้ดีมีการติดตามผล เตรียมการสอน รู้จักใช้วิธีการสอนและอุปกรณ์ มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี มีความสามารถสอนวิชาต่างๆ ได้หลายวิชา เอาใจใส่นักเรียน สอนให้คิดและปฏิบัติได้ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น สร้างบรรยากาศให้สนุกสนานเรียน

2. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ได้แก่ มีความเมตตาทั่วหน้ากัน ไม่วางท่าถือตัว ได้ถามทุกข์สุข ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเคารพ เอาใจใส่ด้านการเรียน ด้านสุขภาพและรวมกิจกรรมนักเรียน รู้จักให้อภัยและมีความอดกลั้น รักษาความลับของนักเรียนได้ มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน ช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3. คุณลักษณะด้านคุณธรรม – ศีลธรรม ความประพฤติ ความเรียบร้อย มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรม ไม่มัวเมาบ้ายมุข

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทาง ได้แก่ รูปร่างสง่างาม แต่งกายสะอาดเรียบร้อยทันสมัยพอสมควร มีสุขภาพกายและจิตใจดี มีความกระตือรือร้น ว่องไว แต่อ่อนน้อม ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมด้อย

5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่เห็นแก่ตัว มองคนอื่นในแง่ดี ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน

6. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่างปรับปรุงโรงเรียนให้ดีขึ้น ไม่เป็นคนหนึ่งดูตาย ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

7. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามแบบแผนของกฎหมาย เคารพมติของกลุ่มกล้าแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

พรทิพย์ รัตนวิสาณนท์ (2527 : 12) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่วงอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์โดยถามสมรรถภาพครูช่วงอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านอาชีพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ด้านการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม เห็นว่า ครูควรมีสมรรถภาพด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคมและการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์มากและที่มากที่สุด คือ ด้านวิชาชีพ

ยุพิน อุปการะนาระ (2529 : 12) ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่เด็กปฐมวัยชอบการวิจัยกระทำโดยวิธีการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ครูที่ใจดี
2. ครูที่เล่นิทานสนุก
3. ครูไม่เมียนตี

4. ครูที่สวย
5. ครูที่รักเด็ก
6. ครูที่ไม่ดุ
7. ครูที่พูดไพเราะ
8. ครูที่อยู่กับเด็ก ไม่ทิ้งเด็ก
9. ครูที่ไม่พูดเสียงดัง
10. ครูที่มีของเล่นมากๆ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ยุพิน อุปการณาระ (2530 : 9) ได้ทำการศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในทัศนะของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ของวิทยาลัยครูสวนดุสิต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ให้ความรักและความอบอุ่นอาหารต่อเด็ก
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง
3. แต่งกายสะอาด เรียบร้อย มีรสนิยมดี ไม่นำสมัยหรือล้าสมัยเกินไป
4. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งแปลกๆ เทคนิคใหม่ๆ มาใช้
6. มีกิริยามารยาทเรียบร้อยนุ่มนวล พูดจาไพเราะ มีบุคลิกภาพที่ดี
7. มีความสามารถพิเศษหลายด้าน
8. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและศีลธรรม
9. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง จนละทิ้งงานสอนประจำ
10. มีความคล่องแคล่วในการทำงาน เข้าใจในธรรมชาติของเด็ก

เดือนเพ็ญ เปรมจิตร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอ ค่ายบางระจัน จ.สิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดหลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมการร้องเพลงและรำไทย ครูควรให้การบ้านและการอ่านทุกวัน จัดศูนย์หนังสือในห้องเรียน มีการวัดผลระหว่างเรียนโดยใช้แบบทดสอบและการสังเกตรายงานผลการเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูผู้สอนควรเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านการอบรมด้านอนุบาลมาแล้ว พูดจาสุภาพ รักเด็ก อาคารเรียนควรเป็นอาคารชั้นเดียว ห้องเรียนควรเป็นพื้นไม้ บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย มีสนามเด็กเล่น โต๊ะเก้าอี้ทำด้วยวัสดุที่เบาเคลื่อนย้ายง่าย จัดได้หลายๆ รูปแบบ สื่อการสอนควรมีเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีทัศน์ การติดต่อกับผู้ปกครองควรติดต่อทางวาจา มีการประชุมผู้ปกครองปีละ 1 ครั้ง ความเห็นของผู้ปกครองนำมาเป็นแนวการจัดการเรียนการสอน เด็กควรนอนวันละ 1 – 2 ชั่วโมง

ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสอาด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนและด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิ

การศึกษาและระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ชุตีพร อนุะมาน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชน จ. สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ในการส่งเด็กเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน อันดับสูงสุดแต่ละด้านคือ ด้านการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีดังต่อไปนี้คือ ครูสอนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ครูที่สอนนักเรียนอนุบาลแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเป็นระเบียบสวยงามร่มรื่น โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทางด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ในระดับปานกลางและระดับสูงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ระดับต่ำกว่า

เชาวรัตน์ โทณผลิน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมากที่สุด คือ

1. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
2. ปัจจัยด้านบทบาทของครูปฐมวัย ได้แก่ ครูมีกิริยา ท่าทาง การพูดจา ต่อนักเรียนเหมาะสม
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้บ้าน
4. ปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีการอบรมสั่งสอน โดยส่งเสริมกิริยามารยาทและจริยธรรมที่ดีให้กับนักเรียน
5. ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อาคารและสถานที่ ได้แก่ โรงเรียน มีการดูแลรักษาความสะอาดของอาคาร สถานที่ เช่น ห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องอาหาร ตามลำดับและส่วนปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ได้แก่ อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนต่างๆ ความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การตัดสินใจของผู้ปกครองน้อยกว่าปัจจัยอื่นๆ

บุญเพ็ญ ภักดีจิก (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ระดับอนุบาลของโรงเรียนแสงทวีปวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียนแสงทวีปวิทยาดำเนินการจัดการศึกษา อยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยเห็นว่าโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมได้ดี อาคารเรียนมีความสะอาด การจัดกาศึกษาจัดได้ดีมีบรรยากาศเหมาะสมกับการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย มีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ การเอาใจใส่ให้นักเรียนในด้านความปลอดภัย การมีบริการรถรับ – ส่ง การตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กโดยกุมารแพทย์และการจัดอาหารกลางวัน โดยคำนึงถึงความเจริญเติบโตของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาใน

ด้านต่างๆ ดี อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานของโรงเรียนอยู่ในระดับดี แต่ผู้ปกครองยังมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงทุกๆ ด้านให้ดียิ่งขึ้น

วดิน ปาลเดชพงศ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลก้องหล้า กทม. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี สำเร็จการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรีและประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 – 40,000 บาท และตัดสินใจส่งบุตร – ธิดา เข้าเรียน เพราะสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิชาการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้
2. จัดมุมการเรียนรู้ต่างๆ ขึ้นในห้องเรียน
3. จัดหาครูที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 40 ปี และควรผ่านการอบรมหรือศึกษาด้านการอนุบาลมาโดยเฉพาะและจัดพี่เลี้ยงให้กับเด็กในแต่ละชั้นเรียน
4. รายงานผลพัฒนาการของนักเรียนทุกครั้ง ติดต่อกับผู้ปกครองทั้งทางจดหมายและโทรศัพท์ และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้
 - 4.1 จัดให้มีอุปกรณ์และสื่อการสอนต่างๆ เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน
 - 4.2 มีสิ่งแวดล้อมที่ดีมีร่ม มีห้องเฉพาะสำหรับวิชาต่างๆ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน และมีสถานที่ตั้งอยู่ในที่ชุมชน การคมนาคมสะดวก
 - 4.3 มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ปีละ 1 ครั้ง

นภาพรรณ อุณาภูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านและผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันโดยมีสวัสดิภาพของรถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

นัยนา ขนอนเวช (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านบุคลิกภาพการสอน มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรมและการพัฒนาตนเอง ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมากทุกด้านและผลรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ 2 แห่งที่เปิดทำการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัยจำนวน 824 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรที่กำหนดเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 2 แห่ง ที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นปฐมวัย โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดประชากรเป็นสัดส่วนตามระดับชั้น 3 ระดับ ได้แก่ อนุบาลชั้นปีที่ 1 - 3 แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมดในแต่ละสถาบันได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 206 คน ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต อนุบาลชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 185 คน และโรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม อนุบาลชั้นปีที่ 1 - 3 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด สำหรับสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามตอนนี้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 90 ข้อ

หมวด ก	คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ข	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ค	คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ง	คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย	จำนวน 15 ข้อ
หมวด จ	คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ฉ	คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง	จำนวน 15 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Seale) ของลิเคิร์ท โดยมีเกณฑ์พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตลอดจนศึกษาแนวคิดของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาคทางการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง ข้อคำถามตอนนี้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 90 ข้อ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบข้อคำถามเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ความครอบคลุม ความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยตัดสินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ ก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประภุติ พูลพัฒน์ คณบดีคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

- | | |
|------------------------------------|--|
| 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชูติกร | คณะกรรมการการผลิตสื่อพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา |
| 3. รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิชัย | อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) |
| 4. อาจารย์สวงศ์ บุญปลูก | ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผลสถาบันราชภัฏสวนดุสิต |
| 5. อาจารย์ชาญวิทย์ จรัสสุทธิอิศร | ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา |

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร ไปติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง เพื่อแจ้งความประสงค์เกี่ยวกับการตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มถ้อยคำ สำนวน เนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิมาเรียบเรียงและจัดทำข้อคำถามใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและเข้าใจง่ายขึ้น

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ถ้อยคำ สำนวน เนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้ตอบเป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความเข้าใจภาษาของแบบสอบถามแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

5. นำคะแนนแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถาม กับคะแนนรวมของข้อคำถามอื่นๆ

6. นำคะแนนแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา α ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงอธิการบดี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และอธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่ออธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และอธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เมื่ออธิการบดีสถาบันราชภัฏทั้ง 2 สถาบัน อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตและอาจารย์ประจำชั้นเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือแจกแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมนิเทศตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

3.2 ส่งแบบสอบถามไปให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต และขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตนำแบบสอบถามที่ได้รับมอบให้กับครูประจำ เพื่อแจกให้กับผู้ปกครองได้ตอบแบบสอบถาม

4. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการตามข้อ 3.2 แล้วผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ตามที่ได้แจ้งไว้แล้วกับผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต ด้วยตนเอง

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows โดยทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเอง เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อแล้ว นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher' s Least – Significant Different) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์. 2541 : 345) และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ใช้เกณฑ์การประเมินผล กำหนดคะแนนเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.45	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 :131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์อัลฟาของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_x^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 :36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 56)

$$SD = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 :177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \cdot \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชาย
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างเพศชาย
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง
	df	แทน	Degree of Freedom

2.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียวและทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ f-test มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 :109)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.4 ทดความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher' s Least – Significant Different) มีสูตรดังนี้ (ชัชวาล เรื่องประพันธ์. 2541 :345)

$$LDS = \frac{t\alpha}{2} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ n_i n_j แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่ม i และ j

$\frac{t\alpha}{2}$ แทน ค่าของตัวแปรสุ่ม t

MSE แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนจากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลให้เข้าใจ ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
$S.D$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละโดย จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและอาชีพ

ตัวแปร	ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	70	33.98
	หญิง	136	66.02
	รวม	206	100
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	17	8.25
	31 - 35 ปี	59	28.64
	36 - 39 ปี	70	33.98
	40 ปีขึ้นไป	60	29.13
	รวม	206	100
วุฒิทางการศึกษา	ปริญญาตรี	129	62.62
	ปริญญาโท	36	17.48
	อื่นๆ	41	19.90
	รวม	206	100
อาชีพ	ครู,อาจารย์, แพทย์, พยาบาล, นักสังคมศาสตร์	36	17.48
	ทหาร, ตำรวจ, นักกฎหมาย, นักการเมือง	20	9.71
	ค้าขาย, ธุรกิจส่วนตัว, บัญชี	55	26.70
	สถาปนิก, วิศวกร, ช่างฝีมือ	13	6.31
	แม่บ้าน	82	39.80
	รวม	206	100

ผลการวิเคราะห์ ตามตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 206 คน จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 66.02

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 36 - 39 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือ 70 คนคิดเป็นร้อยละ 33.98 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คนคิดเป็นร้อยละ 29.13 กลุ่มที่มีอายุ 31 - 35 ปี มีจำนวน 59 คนคิดเป็นร้อยละ 28.64 กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 8.25

เมื่อจำแนกวุฒิทางการศึกษา พบว่า กลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนสูงสุดคือ 129 คน คิดเป็นร้อยละ 62.69 กลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ 17.48 ส่วนกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับอื่นๆ ได้แก่อนุปริญญา, ปวช., ปวส. และปริญญาเอก มีจำนวน 41 คนคิดเป็นร้อยละ 19.90

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มที่เป็นแม่บ้าน มีจำนวนมากที่สุดคือ 82 คนคิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมาคือกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว, นักบัญชี จำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 26.70 สำหรับผู้มีอาชีพเป็นครู, อาจารย์, แพทย์, พยาบาล, นักสังคมสงเคราะห์ มีจำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ 17.48 ส่วนผู้มีอาชีพเป็นสถาปนิก, วิศวกร, ช่างฝีมือ มีจำนวนน้อยที่สุดมีจำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 6.31 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ปรุ้มวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู

2.1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปรุ้มวัยมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ผลปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปรุ้มวัย เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

ทักษะคิตต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	206	4.297	0.572	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์	206	4.371	0.720	มาก
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	206	4.354	0.759	มาก
ด้านสุขภาพกาย	206	4.141	0.689	มาก
ด้านสุขภาพจิต	206	4.442	0.631	มาก
ด้านการพัฒนาตนเอง	206	4.154	0.868	มาก
รวมทุกด้าน	206	4.293	0.606	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปรุ้มวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะทุกรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านสุขภาพจิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเรียนการสอน ด้านพัฒนาตนเอง และด้านสุขภาพกายและรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.293$)

2.2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปรุ้มวัยมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ผลปรากฏตามตาราง 3-8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน	รวม		ระดับ
1	เลือกแบบเรียนและเอกสารประกอบบทเรียนด้วยตัวเอง	$\bar{X}$ S.D.	3.646 0.940	มาก
2	รู้จักการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น เทป เครื่องขยายเสียง ฯลฯ	$\bar{X}$ S.D.	3.922 0.852	มาก
3	รู้จักนำวัสดุเหลือใช้มาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$ S.D.	4.320 0.817	มาก
4	สามารถส่งเสริมเด็กให้สังเกตและศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$ S.D.	4.626 0.759	มากที่สุด
5	มีฝีมือในการทำสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น พับ ตัด ฉีก ปั้น ปะ กระดาษ ขยำกระดาษแห้งเป็นหุ่นคน สัตว์ต่างๆ วาดภาพประกอบการ สอนได้	$\bar{X}$ S.D.	4.345 0.767	มาก
6	เขียนกระดานดำด้วยตัวหนังสือที่ถูกต้องเป็นระเบียบสวยงาม	$\bar{X}$ S.D.	4.078 0.907	มาก
7	กระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากเห็นและหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมให้ เด็ก	$\bar{X}$ S.D.	4.558 0.786	มากที่สุด
8	ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	$\bar{X}$ S.D.	4.515 0.770	มากที่สุด
9	จัดห้องเรียนให้มีสภาพสนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	$\bar{X}$ S.D.	4.519 0.744	มากที่สุด
10	สามารถเข้าใจจังหวะดนตรี เสียงดนตรีและร้องเพลงประกอบ การสอนได้	$\bar{X}$ S.D.	4.126 0.817	มาก
11	ใช้ภาษาชัดเจนและแจ่มแจ้ง	$\bar{X}$ S.D.	4.510 0.795	มากที่สุด
12	สามารถใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนได้ อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการ	$\bar{X}$ S.D.	4.320 0.787	มาก
13	สอนและอบรมเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	$\bar{X}$ S.D.	4.218 0.956	มาก
14	สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้เด็กสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	$\bar{X}$ S.D.	4.461 0.775	มาก
15	ฝึกความพร้อมด้านต่างๆ มากกว่าการสอนหนังสือ	$\bar{X}$ S.D.	4.277 0.824	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.297 0.572	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต มีทัศนะต่อครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.371$) และควรมีคุณลักษณะรายข้อในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อ 4 สามารถส่งเสริมเด็กให้สังเกตและศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.626$) ข้อ 7 กระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากเห็นและหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก ($\bar{X} = 4.558$) ข้อ 9 จัดห้องเรียนให้มีสภาพสนองความต้องการ และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา ($\bar{X} = 4.519$) ข้อ 8 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.515$) และข้อ 11 ใช้ภาษาชัดเจน และแจ่มแจ้ง ($\bar{X} = 4.510$) ตามลำดับ ที่เหลือนอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 10 ข้อ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	รวม		ระดับ
1	ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	4.563 0.834	มากที่สุด
2	รักและเมตตาเด็กโดยทั่วหน้า	$\bar{X}$ S.D.	4.553 0.829	มากที่สุด
3	เอาใจใส่เด็กทั้งด้านการเรียน สุขภาพและความประพฤติ	$\bar{X}$ S.D.	4.500 0.825	มากที่สุด
4	สนใจปัญหาของเด็กและให้ความช่วยเหลือ	$\bar{X}$ S.D.	4.379 0.816	มาก
5	ช่วยเหลือเด็กให้แก่ปัญหาด้วยตัวเอง	$\bar{X}$ S.D.	4.413 0.808	มาก
6	ดูแลช่วยเหลือเมื่อเด็กเจ็บป่วย	$\bar{X}$ S.D.	4.243 0.910	มาก
7	มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเด็กและหาทางแก้ไข	$\bar{X}$ S.D.	4.476 0.842	มาก
8	ประสานงานกับครูใหญ่ เพื่อนร่วมงานและคนงาน	$\bar{X}$ S.D.	4.160 0.855	มาก
9	ไม่เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน	$\bar{X}$ S.D.	4.316 0.828	มาก
10	ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ยอมรับความสามารถและเข้าใจพัฒนาการ ของเด็กในวัยนั้นๆ	$\bar{X}$ S.D.	4.398 0.876	มาก
11	ให้ความเป็นกันเองกับผู้ปกครองทุกคนเท่าเทียมกัน	$\bar{X}$ S.D.	4.335 0.866	มาก
12	ปรับตัวเองให้เข้ากับคนทุกชั้นทุกสังคม	$\bar{X}$ S.D.	4.097 0.905	มาก
13	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมองบุคคลอื่นในแง่ดี	$\bar{X}$ S.D.	4.320 0.880	มาก
14	มีความอดทนและอดกลั้น	$\bar{X}$ S.D.	4.413 0.849	มาก
15	มีความเป็นมิตรต่อทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$ S.D.	4.403 0.770	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.371 0.720	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปฐมวัยตาม
แนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.371$)และ
ควรมีคุณลักษณะรายข้ออยู่ในระดับ มากที่สุดจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ1 ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเด็ก

($\bar{X} = 4.563$) ข้อ 2 รักและเมตตาเด็กโดยทั่วหน้า ($\bar{X} = 4.553$) และข้อ 3 เอาใจใส่เด็กทั้งด้านการเรียน สุขภาพและความประพฤติ ($\bar{X} = 4.500$) ตามลำดับ ที่เหลือนอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 12 ข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	รวม		ระดับ
1	มีน้ำใจต่อคนทั่วไป เช่น หวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	$\bar{X}$ S.D.	4.277 0.824	มาก
2	มีความเมตตากรุณาและเห็นใจผู้อื่น	$\bar{X}$ S.D.	4.311 0.856	มาก
3	รู้จักนำหลักธรรมมาใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	$\bar{X}$ S.D.	4.204 0.893	มาก
4	มีความสามัคคีในหมู่คณะ	$\bar{X}$ S.D.	4.218 0.864	มาก
5	รักและศรัทธาในอาชีพครู ให้เกียรติครูด้วยกัน	$\bar{X}$ S.D.	4.505 0.860	มากที่สุด
6	รักษาความลับของนักเรียน ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน	$\bar{X}$ S.D.	4.306 0.866	มาก
7	มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่งานของตน	$\bar{X}$ S.D.	4.524 0.882	มากที่สุด
8	มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม และประหยัด	$\bar{X}$ S.D.	4.383 0.880	มาก
9	ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ	$\bar{X}$ S.D.	4.422 0.856	มาก
10	รู้จักเสียสละ	$\bar{X}$ S.D.	4.320 0.863	มาก
11	ไม่พูดปดพูดจาจาโล่เสียและพูดในสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ	$\bar{X}$ S.D.	4.427 0.879	มาก
12	ประพฤติตนเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน	$\bar{X}$ S.D.	4.544 0.859	มากที่สุด
13	ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด	$\bar{X}$ S.D.	4.330 0.865	มาก
14	มีความกตัญญู รู้คุณผู้อื่น	$\bar{X}$ S.D.	4.257 0.890	มาก
15	ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม	$\bar{X}$ S.D.	4.286 0.856	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.354 0.759	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.354$) และควรมีคุณลักษณะรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 12 ประพฤติตนเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 4.544$) ข้อ 7 มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่งานของตน ($\bar{X} = 4.524$) และข้อ 5 รักและศรัทธาในอาชีพครู ให้เกียรติครูด้วยกัน ($\bar{X} = 4.505$) ตามลำดับที่เหลือนอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 12 ข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยด้านสุขภาพกาย จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย	รวม		ระดับ
1	แต่งกายสุภาพสะอาด ถูกต้องตามกาลเทศะ	$\bar{X}$ S.D.	4.350 0.829	มาก
2	มีกริยาท่าทาง เช่น การยืน การเดิน นั่งสง่างาม	$\bar{X}$ S.D.	4.126 0.817	มาก
3	มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	$\bar{X}$ S.D.	4.189 0.843	มาก
4	มีการทรงตัวที่ดี	$\bar{X}$ S.D.	4.053 0.845	มาก
5	ชอบออกกำลังกายอยู่เป็นประจำ	$\bar{X}$ S.D.	3.796 0.876	มาก
6	เล่นกีฬา	$\bar{X}$ S.D.	3.684 0.851	มาก
7	ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัย	$\bar{X}$ S.D.	4.175 0.826	มาก
8	แต่งกายเรียบร้อย	$\bar{X}$ S.D.	4.257 0.854	มาก
9	มีความคล่องแคล่วในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ	$\bar{X}$ S.D.	4.267 0.856	มาก
10	ไม่เก็บตัวและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสังคม	$\bar{X}$ S.D.	4.107 0.831	มาก
11	มีการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์	$\bar{X}$ S.D.	4.087 0.885	มาก
12	ไม่เสเพลสิ่งเสพติดต่างๆ เช่น เหล้า บุหรี่	$\bar{X}$ S.D.	4.534 0.876	มากที่สุด
13	มีความมั่นใจในตนเอง	$\bar{X}$ S.D.	4.277 0.830	มาก
14	ชอบแสดงออกต่อหน้าชุมชน	$\bar{X}$ S.D.	3.913 0.845	มาก
15	ไม่มีกริยาท่าทางหลุ่หลิกหรือหวาดระแวงง่าย	$\bar{X}$ S.D.	4.286 0.827	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.141 0.689	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปฐมวัยตาม
แนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะด้านสุขภาพกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.141$)

และควรมีคุณลักษณะรายข้ออยู่ในระดับ มากที่สุดคือ ข้อ 12 ไม่เสเพลสิ่งเสพลิตตต่าง ๆ เช่น เหล้า บุหรี่ ($\bar{X} = 4.534$) ที่เหลือนอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 14 ข้อ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยด้านสุขภาพจิต จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต	รวม		ระดับ
1	มีอารมณ์มั่นคง	$\bar{X}$ S.D.	4.481 0.717	มาก
2	เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย	$\bar{X}$ S.D.	4.325 0.716	มาก
3	พูดจาสุภาพ ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	4.636 0.711	มากที่สุด
4	มีปฏิกิริยาไหวพริบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	$\bar{X}$ S.D.	4.432 0.728	มาก
5	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่อยู่นิ่งเฉย	$\bar{X}$ S.D.	4.461 0.756	มาก
6	การใช้น้ำเสียงนุ่มนวล ไพเราะ กล้าแสดงออก	$\bar{X}$ S.D.	4.447 0.749	มาก
7	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	$\bar{X}$ S.D.	4.316 0.754	มาก
8	สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม	$\bar{X}$ S.D.	4.529 0.744	มากที่สุด
9	ยิ้มแย้มแจ่มใส	$\bar{X}$ S.D.	4.490 0.751	มาก
10	เข้าใจพัฒนาการของเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	4.612 0.722	มากที่สุด
11	มีความละเอียดรอบคอบ	$\bar{X}$ S.D.	4.379 0.785	มาก
12	ปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับ	$\bar{X}$ S.D.	4.214 0.786	มาก
13	มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ขัน	$\bar{X}$ S.D.	4.282 0.831	มาก
14	มีความภาคภูมิใจในตนเองและอาชีพครูอนุบาล	$\bar{X}$ S.D.	4.534 0.794	มากที่สุด
15	ไม่นำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับงาน	$\bar{X}$ S.D.	4.466 0.737	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.442 0.631	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ควรมีความรู้ด้านสุขภาพจิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.442$) และควรมีความรู้รายข้ออยู่ในระดับ มากที่สุด 4 อันดับ คือ ข้อ 3 พุดจาสุภาพ ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเด็ก ($\bar{X} = 4.636$) ข้อ 8 สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.529$) ข้อ 10 เข้าใจพัฒนาการของเด็ก ($\bar{X} = 4.612$) และข้อ 14 มีความภาคภูมิใจในตนเองและอาชีพครูอนุบาล ($\bar{X} = 4.534$) ตามลำดับที่เหลือนอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 11 ข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง	รวม		ระดับ
1	แสดงออกถึงความสนใจ และใส่ใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	$\bar{X}$ S.D.	4.282 0.982	มาก
2	สนใจในเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน	$\bar{X}$ S.D.	3.830 0.960	มาก
3	มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กตามแนวทางการ ปฏิรูปการศึกษาใหม่	$\bar{X}$ S.D.	4.296 1.005	มาก
4	ติดตาม และสนใจความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ	$\bar{X}$ S.D.	4.034 0.985	มาก
5	มีการพัฒนาการสอนและคิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	$\bar{X}$ S.D.	4.262 0.997	มาก
6	มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	$\bar{X}$ S.D.	4.257 0.991	มาก
7	มีการอบรมและเพิ่มพูนคุณวุฒิของตนเองอยู่เสมอ	$\bar{X}$ S.D.	4.126 0.923	มาก
8	มีการประเมินตนเองในการทำงาน	$\bar{X}$ S.D.	4.112 0.989	มาก
9	สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์	$\bar{X}$ S.D.	4.170 0.960	มาก
10	มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่เสมอ	$\bar{X}$ S.D.	4.248 0.989	มาก
11	มีการค้นคว้าวิจัยอย่างสม่ำเสมอ	$\bar{X}$ S.D.	3.932 0.985	มาก
12	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล	$\bar{X}$ S.D.	3.961 0.947	มาก
13	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมปัจจุบัน	$\bar{X}$ S.D.	4.024 0.924	มาก
14	เรียนรู้พฤติกรรมเด็กในแต่ละสมัยเพิ่มเติม	$\bar{X}$ S.D.	4.359 0.956	มาก
15	มีการยอมรับและเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กอย่างดีตามปัจจุบัน	$\bar{X}$ S.D.	4.408 1.002	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	4.293 0.606	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิต มีทัศนะว่าครูปฐมวัยตาม
แนวทางการปฏิรูปครู ควรมีคุณลักษณะด้านสุขภาพจิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.293$) และ
ควรมีคุณลักษณะรายข้ออยู่ในระดับ มากทุกข้อ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู

3.1 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยเป็นรายด้านและรวมทุกด้านของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามเพศมาหาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t -test ทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูเป็นรายด้านและ รวมทุกด้านจำแนกตามเพศ

คุณลักษณะ	เพศ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	df	P
คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน	ชาย	70	4.260	0.491	-0.649	204	0.516
	หญิง	136	4.315	0.610			
คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	ชาย	70	4.360	0.775	-0.146	204	0.883
	หญิง	136	4.376	0.692			
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	ชาย	70	4.401	0.696	0.644	204	0.520
	หญิง	136	4.329	0.789			
คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย	ชาย	70	4.226	0.607	1.281	204	0.201
	หญิง	136	4.097	0.725			
คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต	ชาย	70	4.490	0.539	0.788	204	0.431
	หญิง	136	4.417	0.674			
คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง	ชาย	70	4.201	0.774	0.563	204	0.573
	หญิง	136	4.129	0.913			
รวมทุกด้าน	ชาย	70	4.323	0.542	0.516	204	0.606
	หญิง	136	4.277	0.637			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีทักษะว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูแยกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยที่แยกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามอายุ มาหาค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครูเป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามอายุ

คุณลักษณะ	อายุ	จำนวน (<i>N</i>)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>S.D.</i>)	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ด้านการจัดการเรียน การสอน	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.0862	.7347	205	3.0490*	0.0297*
	31 – 35 ปี	59	4.3819	.4064			
	36 – 40 ปี	70	4.3924	.4811			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.1622	.7132			
	รวม	206	4.2971	.5721			
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.2549	.8087	205	2.2819	0.0803
	31 – 35 ปี	59	4.4768	.4842			
	36 – 40 ปี	70	4.4657	.5554			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.1900	.9868			
	รวม	206	4.3712	.7200			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.2118	.8655	205	0.4422	0.7231
	31 – 35 ปี	59	4.4147	.7531			
	36 – 40 ปี	70	4.3819	.7077			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.3033	.8001			
	รวม	206	4.3544	.7586			
ด้านสุขภาพกาย	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.0431	.6381	205	0.6707	0.5709
	31 – 35 ปี	59	4.2452	.4931			
	36 – 40 ปี	70	4.1029	.7994			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.1111	.7312			
	รวม	206	4.1411	.6886			
ด้านสุขภาพจิต	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.2392	.7428	205	1.6126	0.1876
	31 – 35 ปี	59	4.4949	.4819			
	36 – 40 ปี	70	4.5276	.5092			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.3478	.8189			
	รวม	206	4.4421	.6312			
ด้านการพัฒนา ตนเอง	ต่ำกว่า 30 ปี	17	3.8274	1.2374	205	1.1032	0.3489
	31 – 35 ปี	59	4.1763	.9432			
	36 – 40 ปี	70	4.2448	.5754			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.1200	.9470			
	รวม	206	4.1544	.8677			

ตาราง 10 (ต่อ)

คุณลักษณะ	อายุ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	df	F	P
รวม	ต่ำกว่า 30 ปี	17	4.0863	.7348	205	3.0490	0.0297*
	31 – 35 ปี	59	4.3819	.4064			
	36 – 40 ปี	70	4.3924	.4811			
	40 ปีขึ้นไป	60	4.1622	.7132			
	รวม	206	4.2971	.5721			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีทัศนคติต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเอง

เมื่อศึกษาความแตกต่างของทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้านจำแนกตามอายุเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD. (Fisher 's Least-Significant Different) ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

คุณลักษณะ	อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	31 - 35 ปี	36 - 40 ปี	40 ปีขึ้นไป
ด้านการจัดการเรียน การสอน	ต่ำกว่า 30 ปี	-	-0.2956	-0.3061*	-0.0759
	31 - 35 ปี		-	-0.0104	0.2197*
	36 - 40 ปี			-	0.2303*
	40 ปีขึ้นไป				-
รวมทุกด้าน	ต่ำกว่า 30 ปี	-	-0.2956	-0.3061*	-0.0759
	31 - 35 ปี		-	-0.0104	0.2197*
	36 - 40 ปี			-	0.2302*
	40 ปีขึ้นไป				-

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้านผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีทัศนคติแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีทัศนคติแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยที่แยกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา มาหาค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครูเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

คุณลักษณะ	การศึกษา	จำนวน (<i>N</i>)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>S.D.</i>)	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ด้านการจัดการเรียน การสอน	ปริญญาตรี	129	4.3049	.5640	205	0.0326	0.9679
	ปริญญาโท	36	4.2815	.7570			
	อื่นๆ	41	4.2861	.3976			
	รวม	206	4.2971	.5721			
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ปริญญาตรี	129	4.4005	.6717	205	1.8386	0.1617
	ปริญญาโท	36	4.1685	1.0616			
	อื่นๆ	41	4.4569	0.4241			
	รวม	206	4.3712	.7200			
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ปริญญาตรี	129	4.3597	.7532	205	1.3862	0.2524
	ปริญญาโท	36	4.1926	1.0384			
	อื่นๆ	41	4.4797	.3888			
	รวม	206	4.3544	.7586			
ด้านสุขภาพกาย	ปริญญาตรี	129	4.1240	.6010	205	0.8.78	0.4473
	ปริญญาโท	36	4.0704	1.0783			
	อื่นๆ	41	4.2569	.4879			
	รวม	206	4.1411	.6886			
ด้านสุขภาพจิต	ปริญญาตรี	129	4.4398	.6292	205	0.1941	0.8237
	ปริญญาโท	36	4.3981	.8205			
	อื่นๆ	41	4.4878	.4265			
	รวม	206	4.4421	.6312			
ด้านการพัฒนาตนเอง	ปริญญาตรี	129	4.1307	.8977	205	0.8754	0.4182
	ปริญญาโท	36	4.0648	1.0708			
	อื่นๆ	41	4.3073	.4937			
	รวม	206	4.1544	.8677			
รวมทุกด้าน	ปริญญาตรี	129	4.3049	.5640	205	0.0326	0.9679
	ปริญญาโท	36	4.2815	.7570			
	อื่นๆ	41	4.2862	.3976			
	รวม	206	4.2971	.5721			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต มีทักษะต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยที่แยกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามอาชีพ มาหาค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครูเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพ

คุณลักษณะ	อาชีพ	จำนวน (<i>N</i>)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>S.D.</i>)	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ด้านการจัด การเรียนการสอน	ครู ๗๗	36	4.5333	.3613	205	2.3579	0.0549
	ทหาร๗๗	20	4.3267	.3899			
	ค้าขาย	55	4.3030	.4998			
	สถาปนิก๗๗	13	4.1436	.4090			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.2065	.7127			
	รวม	206	4.2971	.5721			
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ครู ๗๗	36	4.4926	.8606	205	0.7298	0.5725
	ทหาร ๗๗	20	4.4900	.4625			
	ค้าขาย	55	4.3891	.5889			
	สถาปนิก๗๗	13	4.2256	.6432			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.3000	.7941			
	รวม	206	4.3712	.7200			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ครู ๗๗	36	4.5796	.4164	205	1.6145	0.1720
	ทหาร๗๗	20	4.5400	.4086			
	ค้าขาย	55	4.3261	.6230			
	สถาปนิก๗๗	13	4.2308	.5111			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.2488	.9999			
	รวม	206	4.3544	.7596			

ตาราง 13 (ต่อ)

คุณลักษณะ	อาชีพ	จำนวน (<i>N</i>)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>S.D.</i>)	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ด้านสุขภาพกาย	ครู ๗๗	36	4.2000	.8641	205	0.5212	0.7202
	ทหาร๗๗	20	4.3200	.5427			
	ค้าขาย	55	4.0945	.5646			
	สถาปนิก๗๗	13	4.0821	.4893			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.1122	.7404			
	รวม	206	4.1411	.6886			
ด้านสุขภาพจิต	ครู ๗๗	36	4.6148	.4048	205	1.2917	0.2745
	ทหาร๗๗	20	4.5733	.3635			
	ค้าขาย	55	4.4170	.5660			
	สถาปนิก๗๗	13	4.3846	.5257			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.3602	.7916			
	รวม	206	4.4421	.6312			
ด้านการพัฒนา ตนเอง	ครู ๗๗	36	4.3019	.8734	205	0.5910	0.6696
	ทหาร๗๗	20	4.1067	1.0544			
	ค้าขาย	55	4.02206	.6547			
	สถาปนิก๗๗	13	4.1282	.5405			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.0610	.9804			
	รวม	206	4.1544	.8677			
รวมทุกด้าน	ครู ๗๗	36	4.5333	.3613	205	2.3579	0.0549
	ทหาร๗๗	20	4.3267	.3899			
	ค้าขาย	55	4.3030	.4998			
	สถาปนิก๗๗	13	4.1436	.4090			
	แม่บ้าน๗๗	82	4.2065	.7127			
	รวม	206	4.2971	.5721			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต มีทัศนคติต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครู เป็นรายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้า เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ ตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ ตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยจำแนกตาม อายุ เพศ วุฒิ การศึกษา อาชีพ ของผู้ปกครอง

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ ตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนสาธิต จำแนกตามตัวแปรอิสระ มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่เปิดทำการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 2 โรงเรียน จำนวน 824 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 2 โรงเรียน ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2545 จำนวนทั้งสิ้น 206 คน จากหน่วยประชากรร้อยละ 25 ของผู้ปกครองทั้งหมดในแต่ละสถาบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
4. ด้านสุขภาพกาย

5. ด้านสุขภาพจิต
6. ด้านการพัฒนาตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต ในสังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเองผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ และโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองนักเรียนในชั้นอนุบาล 1-3 โดยใช้แบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจแล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window โดยทำการวิเคราะห์

2.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน แบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher 's Least – Significant Different)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 66.02 เป็นเพศชาย 70 คน คิดเป็นร้อยละ 33.98

จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 36 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 70 คน คิดเป็นร้อยละ 33.98 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 29.13 กลุ่มที่มีอายุ 31-35 ปี มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 28.64 กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า กลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนสูงที่สุด คือ 129 คน คิดเป็นร้อยละ 62.62 กลุ่มที่จบการศึกษาระดับอื่นๆ มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 และกลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 17.48

จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มที่เป็นแม่บ้าน มีจำนวนมากที่สุดคือ 82 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย, ธุรกิจส่วนตัว, บัญชี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 สำหรับผู้มีอาชีพครู, อาจารย์, แพทย์, พยาบาล, นักสังคมศาสตร์ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 17.48 ผู้มีอาชีพทหาร, ตำรวจ, นักกฎหมาย, นักการเมือง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71 ส่วนผู้ที่มีอาชีพสถาปนิก, วิศวกร, ช่างฝีมือ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.31 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับทักษะของผู้ปกครอง โรงเรียนสาธิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู

ระดับทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู โดยรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

2.1 คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.371$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด 5 อันดับ คือ ข้อ 4 สามารถส่งเสริมเด็กสามารถสังเกตและศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.626$) ข้อ 7 กระตุ้นให้เด็กอยากกรู้อยากเห็นและหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก ($\bar{X} = 4.558$) ข้อ 9 จัดห้องเรียนให้มีสภาพสนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา ($\bar{X} = 4.519$) ข้อ 8 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.515$) และข้อ 11 ใช้ภาษาชัดเจนและแจ่มแจ้ง ($\bar{X} = 4.510$) ตามลำดับ

2.2 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.371$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับ มากที่สุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเด็ก ($\bar{X} = 4.563$) ข้อ 2 รักและเมตตาเด็กโดยทั่วหน้า ($\bar{X} = 4.553$) และข้อ 3 เอาใจใส่เด็กทั้งด้านการเรียน สุขภาพและความประพฤติ ($\bar{X} = 4.500$) ตามลำดับ

2.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.354$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ คือ ข้อ 12 ประพฤติตนเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 4.544$) ข้อ 7 มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่งานของตน ($\bar{X} = 4.524$) และข้อ 5 รักและศรัทธาในอาชีพครู ให้เกียรติครูด้วยกัน ($\bar{X} = 4.505$) ตามลำดับ

2.4 คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.141$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 12 ไม่เสพสิ่งเสพติดต่างๆ เช่น เหล้า บุหรี่ ($\bar{X} = 4.534$)

2.5 คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.442$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด 4 อันดับ คือ ข้อ 3 พุดจาสุภาพ ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเด็ก ($\bar{X} = 4.636$) ข้อ 10 เข้าใจพัฒนาการของเด็ก ($\bar{X} = 4.612$) ข้อ 14 มีความภาคภูมิใจในตนเองและอาชีพครูอนุบาล ($\bar{X} = 4.534$) และข้อ 8 สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.529$) ตามลำดับ

2.6 คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.293$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีทักษะอยู่ในระดับทุกข้อ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และอาชีพสรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ แยกเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์รายด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 จำแนกตามอายุ ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณลักษณะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตและด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อศึกษาความแตกต่างของทักษะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู ด้านการจัดการเรียนการสอนรวมทุกด้านจำแนกอายุ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและรวมทุกด้าน ผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีทักษะแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีทักษะแตกต่างกับ ผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา แยกเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์รายด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 จำแนกตามอาชีพ แยกเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์รายด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาแบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ส่งลูกเข้าเรียนสาธิต ในสังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์มีความต้องการในด้านสุขภาพจิตของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.442$) ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีระดับการศึกษาค่อนข้างดี จึงต้องการหรือคาดหวังที่จะให้ครูเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีและใกล้ชิด กอปรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542:7) มาตราที่ 6 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้และคุณธรรม ดังนั้นบทบาทของครูที่นอกเหนือจากการเป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้แล้วยังต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีงาม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องมีสุขภาพจิตที่ดีและมีความมั่นคงของสภาพจิตใจ สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2544) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี พ่อแม่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมลูกสู่โทษฆรรณาราช (2527 : 145-158) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์

ไว้ดังต่อไปนี้ รักเด็ก ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เมตตากรุณา อารมณ์ดี ใจเย็น อดทน ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ยิ้มแย้มแจ่มใส ตัดสินใจดี คล่องแคล่วว่องไว มีบุคลิกภาพดี สุขภาพดี แต่งกายดี วาจาไพเราะ กิริยา มารยาทดี เอื้อออรุณ เื่องศรี (2545) กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลที่สำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัย นับแต่เห็นครั้งแรกการแสดงออกของครูเป็นการซึมซับโดยอัตโนมัติ ดังนั้นครูจึงควรมีสภาพจิตใจที่ดีเพื่อการแสดงออกที่ดีและเหมาะสมในการเป็นแม่แบบที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองมีทัศนว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยควรมีความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากรองลงมา แสดงให้เห็นว่านอกจากเรื่องสุขภาพจิตที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญแล้วในเรื่องการเรียนรู้ การสื่อสาร และการสื่อความหมาย ก็ยังเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ปกครองไม่ทอดทิ้ง สอดคล้องกับ โคลเบิร์ก (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2537 : 11- 15 ; อ้างอิงจาก Kohlberg) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองคาดหวังว่าเมื่อส่งลูกไปโรงเรียนและได้เล่นของเล่นต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้กับเด็กจะทำให้เด็กได้รับการฝึกทักษะ พัฒนาการความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยผ่านการสอนและการจัดประสบการณ์ของครู คณะอนุกรรมการปฏิรูป การเรียนรู้ (2543 : 57-61) ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องตามความถนัด และความสนใจของตนเอง ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี ดวงเดือน พันธุมนาวิน (อ้างในกุลชลี กรภิญญภาพ , 2529) กล่าวว่า การที่บิดามารดาหรือผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นไปในทำนองต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเลียนแบบการกระทำของผู้อบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองพบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และ อาชีพ ทัศนะของผู้ปกครองต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยเมื่อแยกรายด้านและรวมทุกด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สุทธิพรธณ ทวีวรดิล (2544) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองไม่ว่าจะมีสถานะต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในเรื่องใดก็ตามมักมีความคิดเห็นหรือทัศนะคติ และความคาดหวังต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม บุคลิกลักษณะ สุขภาพกายและสุขภาพจิต การเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตย และการพัฒนาตนเองอย่างสอดคล้อง และไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเมื่อจำแนกตามอายุของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง และอาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในเมืองได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาที่หลากหลาย รวมทั้งการรับข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ และบุคคลที่มีอายุต่างกันก็จะมีประสบการณ์หรือการรับรู้ข่าวสารที่ หลากหลายต้องมีการนำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาคิดและประมวลให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ หรืออายุของผู้เสพเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปครู ดังนี้คือ

1. ครูปฐมวัยสามารถใช้ผลการวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง โดยสำรวจคุณลักษณะ ของตนในทุกๆ ด้านแล้วหาวิธีการพัฒนาตนเองให้เหมาะสม

2. ครูปฐมวัย ควรนำผลการวิจัยในคุณลักษณะที่พึงประสงค์เฉพาะด้าน ไปปฏิบัติให้ถูกสถานการณ์ โดยเฉพาะการสอนให้เด็กมีความรู้ความสามารถ แก้ปัญหาได้ ทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

3. ทางสถาบันการศึกษาควรมีการกำหนดจุดประสงค์ในการพัฒนา คุณลักษณะของครูปฐมวัย ให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านการพัฒนาตนเองโดยสถาบันราชภัฏ ควรจะได้นำคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้กำหนดหลักสูตร และสอดแทรกเนื้อหาวิชาให้กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีสุริยวงศ์

4. ผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร และเนื้อหาวิชาบุคลิกภาพของครูปฐมวัย

5. ผู้บริหารโรงเรียนนำไปแนวทางในการพัฒนาคุณภาพครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในด้านคุณลักษณะครูปฐมวัยที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ในสถาบันอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและจะได้ทราบว่า ผู้ปกครองจากสถาบันอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยอย่างไร

2. ควรมีการวิจัยในด้านคุณลักษณะครูปฐมวัยที่เป็นจริงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ความคิดเห็นของนักวิชาการ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ความคิดเห็นของครูและผู้ที่กำลังศึกษาในวิชาชีพครูปฐมวัย

3. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นในด้านคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่เด็กอนุบาลชอบ

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539) **เอกสารส่งเสริมการปฏิบัติการตามหลักสูตร เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน**
 กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- , (2540) **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา**. พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา หมูผึ้ง. (2523). **อนุบาลศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2541). **สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และSAS**. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุลชีพ อนุมาน. (2539). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชน จ.สระบุรี**.
 วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เดือนเพ็ญ เปรมวิทย์. (2538). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอดำรงวิทยารจัน จ.สิงห์บุรี**.
 วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงใจ ตระกูลช่าง. (2538). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาล**
แย้มสะอาด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภาพรณ อนุกุล. (2540) . **การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร .
- นัยนา ขนนเวช. (2540). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน**
ครูโรงเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- นิภา นิธยาน. (2529). **การปรับตัวและบุคลิกภาพ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ปทุมวัน.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2541). **เอกสารประกอบการสอนภาควิชาสถิติศึกษา : วัตถุประสงค์ 302**.
 ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- , (2544). **“แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ,” ในหนังสืองาน**
วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน 2544. กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .ถ่ายเอกสาร.
- , (2545). **ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา (หน่วย 3)**.
 นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. สำนักพิมพ์สุวิทย์สาร.
- เบญจา แสงมะลิ. (2520, สิงหาคม) “โลกเด็กนั้นสวยงาม,” **วิทยาสาร**. 19 : 43.
- ประโยชน์ จันทรโชติ. (2520). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา**.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 ถ่ายเอกสาร.

- พรทิพย์ รัตนวิสาณนท์. (2527). *ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครู ข้างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- “แผนพัฒนาครูสภา ฉบับที่ 8,” (2538). *ครูสภา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540, มกราคม). “เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง,” *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 1 (1) : 47 .
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- วราภรณ์ วิธานธรรม. (2538). *ความคาดหวังต่อหลักสูตรอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนอนุบาลรัฐบาลและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วสิน ปาลเดชพงศ์. (2539). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน*. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ . กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิจิตร อาวะกุล. (2522). *เพื่อการพูด การฟัง และการประชุมที่ดี*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2540, มกราคม). “สารจาก คณบดี คณะศึกษาศาสตร์,” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 1 (1) : 9 .
- ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. (2524). “แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย,” *ในโครงการปฏิรูปการฝึกหัดครู*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2537). *ชีวิตและงานของ ราตี ทองสวัสดิ์ในวาระเกษียณอายุราชการ*. กรุงเทพฯ : บริษัทแปลน พับลิชชิ่ง.
- ราตี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. (2529). *คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2526). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- ยุพิน อุปการะนาระ และคนอื่น ๆ. (2529). *การสำรวจบุคลิกภาพครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- (2530). *บุคลิกภาพครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- เยาวพา เตชะคุปต์ , (2525). *ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนกับชุมชน*, เอกสารประกอบการสอนวิชา , กร.411 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- (2541.) *การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ:แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล. ถ่ายเอกสาร.

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2540, มกราคม). "การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเรกจิโอ เอมีเลีย,"

วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (1) : 53 .

สุโขทัยธรรมาราช , มหาวิทยาลัย. (2539) . *การจัดหลักสูตรในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 9 พิมพ์ครั้งที่ 3* . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช .

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2526). *คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

Fuller, E.M. (1961). *About the Kindergarten*. Washington, D.C. : Department of Classroom Teacher, American Educational Research Association of the National Education Association.

Heal, J.E. , and Samuel A.M. .(1977). *The Teacher and Administrative Relationship in School Systems*. New York : the Mcmillan co, 1968. Weigand. Englewood Cliffs, N.S : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครู
ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต
สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
โปรดตอบแบบสอบถามนี้โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ
หรือเติมข้อความให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องที่ท่านเห็นด้วย โดยมีเนื้อหา 6 หมวด ดังนี้

หมวด ก.	คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ข.	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ค.	คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ง.	คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย	จำนวน 15 ข้อ
หมวด จ.	คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต	จำนวน 15 ข้อ
หมวด ฉ.	คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง	จำนวน 15 ข้อ
รวมทั้งสิ้น		90 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละข้อ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

แบบกรอกคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1

1.1 เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

1.2 อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 31 – 35 ปี

☐ 36 – 40 ปี

☐ 41 ปีขึ้นไป

1.3 วุฒิทางการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.4 อาชีพ

☐ ครู, อาจารย์, แพทย์, พยาบาล, นักสังคมสงเคราะห์

☐ ทหาร, ตำรวจ, นักกฎหมาย, นักการเมือง

☐ ค้าขาย, ธุรกิจส่วนตัว, บัญชี

☐ สถาปนิก, วิศวกร, ช่างฝีมือ

☐ แม่บ้าน

ตอนที่ 2

หมวด ก. คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	เลือกแบบเรียนและเอกสารประกอบบทเรียนด้วยตัวเอง						
2.	รู้จักการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น เทป เครื่องขยายเสียง ฯลฯ						
3.	รู้จักนำวัสดุเหลือใช้มาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน						
4.	สามารถส่งเสริมเด็กให้สังเกตและศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม						
5.	มีฝีมือในการทำสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น พับ ตัด ฉีก ปั่น ปะกระดาษ ขยำกระดาษแห้งเป็นหุ่นคน สัตว์ต่างๆ วาดภาพ ประกอบการสอนได้						
6.	เขียนกระดานดำด้วยตัวหนังสือที่ถูกต้องเป็นระเบียบสวยงาม						
7.	กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น และหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก						
8.	ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม						
9.	จัดห้องเรียนให้มีสภาพสนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา						
10.	สามารถเข้าใจจังหวะดนตรีเสียงดนตรีและร้องเพลงประกอบการ การสอนได้						
11.	ใช้ภาษาชัดเจนและแจ่มแจ้ง						
12.	สามารถใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าของเด็ก แต่ละคนได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการ						
13.	สอนและอบรมเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
14.	สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้เด็กสามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						
15.	ฝึกความพร้อมด้านต่างๆ มากกว่าการสอนหนังสือ						

หมวด ข. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อ	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเด็ก						
2.	รักและเมตตาเด็กโดยทั่วหน้า						
3.	เอาใจใส่เด็กทั้งด้านการเรียน สุขภาพและความประพฤติ						
4.	สนใจปัญหาของเด็กและให้ความช่วยเหลือ						
5.	ช่วยเหลือเด็กให้แก่ปัญหาด้วยตัวเอง						
6.	ดูแลช่วยเหลือเมื่อเด็กเจ็บป่วย						
7.	มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเด็กและหาทางแก้ไข						
8.	ประสานงานกับครูใหญ่ เพื่อนร่วมงานและคนงาน						
9.	ไม่เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน						
10.	ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ยอมรับความสามารถและเข้าใจพัฒนาการของเด็กในวัยนั้นๆ						
11.	ให้ความเป็นกันเองกับผู้ปกครองทุกคนเท่าเทียมกัน						
12.	ปรับตัวเองให้เข้ากับคนทุกชั้นทุกสังคม						
13.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมองบุคคลอื่นในแง่ดี						
14.	มีความอดทนและอดกลั้น						
15.	มีความเป็นมิตรต่อทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้อง						

หมวด ค. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	มีน้ำใจต่อคนทั่วไป เช่น หวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่						
2.	มีความเมตตากรุณาและเห็นใจผู้อื่น						
3.	รู้จักนำหลักธรรมมาใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม						
4.	มีความสามัคคีในหมู่คณะ						
5.	รักและศรัทธาในอาชีพครู ให้เกียรติครูด้วยกัน						
6.	รักษาความลับของนักเรียน ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน						
7.	มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่งานของตน						
8.	มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม และประหยัด						
9.	ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ						
10.	รู้จักเสียสละ						
11.	ไม่พูดปดพูดจาใส่ร้ายและพูดในสิ่งทีก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ						
12.	ประพฤติตนเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน						
13.	ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด						
14.	มีความกตัญญู รู้คุณผู้อื่น						
15.	ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม						

หมวด ง. คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย

ข้อ	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	แต่งกายสุภาพสะอาด ถูกต้องตามกาลเทศะ						
2.	มีกิริยาท่าทาง เช่น การยืน การเดิน นั่งสง่างาม						
3.	มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง						
4.	มีการทรงตัวที่ดี						
5.	ชอบออกกำลังกายอยู่เป็นประจำ						
6.	เล่นกีฬา						
7.	ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัย						
8.	แต่งกายเรียบร้อย						
9.	มีความคล่องแคล่วในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ						
10.	ไม่เก็บตัวและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสังคม						
11.	มีการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์						
12.	ไม่เสพสิ่งเสพติดต่างๆ เช่น เหล้า บุหรี่						
13.	มีความมั่นใจในตนเอง						
14.	ชอบแสดงออกต่อหน้าชุมชน						
15.	ไม่มีกิริยาท่าทางหลุกหลิกหรือหวาดระแวงง่าย						

หมวด จ. คุณลักษณะด้านสุขภาพจิต

ข้อ	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	มีอารมณ์มั่นคง						
2.	เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย						
3.	พูดจาสุภาพ ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเด็ก						
4.	มีปฏิภาณไหวพริบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้						
5.	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่อยู่นิ่งเฉย						
6.	การใช้น้ำเสียงนุ่มนวล ไพเราะ กล้าแสดงออก						
7.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง						
8.	สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม						
9.	ยิ้มแย้มแจ่มใส						
10.	เข้าใจพัฒนาการของเด็ก						
11.	มีความละเอียดรอบคอบ						
12.	ปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับ						
13.	มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ขัน						
14.	มีความภาคภูมิใจในตนเองและอาชีพครูอนุบาล						
15.	ไม่นำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับงาน						

หมวด จ. คุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเอง

ข้อ	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
		1	2	3	4	5	หมายเหตุ
1.	แสดงออกถึงความสนใจ และใส่ใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม						
2.	สนใจในเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน						
3.	มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใหม่						
4.	ติดตาม และสนใจความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ						
5.	มีการพัฒนาการสอนและคิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ						
6.	มีวิสัยทัศน์กว้างไกล						
7.	มีการอบรมและเพิ่มพูนคุณวุฒิของตนเองอยู่เสมอ						
8.	มีการประเมินตนเองในการทำงาน						
9.	สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์						
10.	มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่เสมอ						
11.	มีการค้นคว้าวิจัยอย่างสม่ำเสมอ						
12.	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล						
13.	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมปัจจุบัน						
14.	เรียนรู้พฤติกรรมเด็กในแต่ละสมัยเพิ่มเติม						
15.	มีการยอมรับและเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กอย่างดีตามปัจจุบัน						

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ ๒๕๐๕

วันที่ ๑๕ เมษายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)

เนื่องด้วย นางรัตนา จีวแหลม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิชัย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางรัตนา จีวแหลม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วราภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๒๕๐๖



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๕ เมษายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางรัตนา จีวแหลม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ชาญวิทย์ จรัสสุทธิอิสร์ ศึกษาานิเทศก์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางรัตนา จีวแหลม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๒๕๐๗



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙๕ เมษายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออ ชุตินทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางรัตนา จีวแหลม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางรัตนา จีวแหลม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119



ที่ ทม 1012/ 3093

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๐ พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางรัตนา จีวแหลม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย จำนวน 200 คน ตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ในระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางรัตนา จีวแหลม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119



ที่ ทม 1012/ 3 751

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

18 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตอนุนาถะอออุทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางรัตนา จิ๋วแหลม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครอง จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางรัตนา จิ๋วแหลม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ค
บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามแนวทางการปฏิรูปครูในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกฤติ พูลพัฒน์
คณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชูติกร
คณะกรรมการการผลิตสื่อพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา
3. รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักริฉัย
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)
4. อาจารย์สรวงศ์ บุญปลุก
ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
5. อาจารย์ชาญวิทย์ จรัสสุทธิอิสร์
ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางรตนา จิวแหลม
วันเดือนปีเกิด	10 เมษายน 2500
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/11 หมู่ 1 ต. สวนใหญ่ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีบุญยานนท์
พ.ศ. 2517	ปกศ.ต้น วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2519	ปกศ.สูง (วิชาเอกการอนุบาลศึกษา) วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2521	คบ. (วิชาเอกการอนุบาลศึกษา) วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2545	กศม. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ